

TRANSCRIPT VAN DE RAADSCIE BEHEER VAN GEMEENTE HAARLEM
d.d. 10 maart 2022

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter: Hierbij open ik de laatste vergadering van de commissie beheer van 10 maart en ik vind het ontzettend feestelijk dat wij in deze raadszaal onze laatste commissie mogen doen. Het is eigenlijk nog feestelijker dat ik mijn vertrouwde commissiegriffier mevrouw Van der Mede ook naast mij heb zitten. Verder heet ik natuurlijk het college welkom, de ambtelijke ondersteuning en aan iedereen die thuis meekijkt.

2. Vaststellen van de agenda

De voorzitter: Ik ga met u naar agendapunt 2 en dat is het vaststellen van de agenda. Ik heb zelf, voordat we echt de agenda gaan vaststellen, iets over agendapunt 11. Agendapunt 11, dat is over het ongeval op de Leidsevaart. Zoals u weet is de indiener van dit onderwerp, de heer Aynan van Jouw Haarlem vandaag niet aanwezig, hij is afwezig, kan ik u vertellen. Ik heb even met de portefeuillehouder ook contact gehad, de heer Wienen en de heer Wienen heeft morgen een gesprek met de betrokkenen bij dit ongeval. Dus eigenlijk zou ik willen voorstellen aan de commissie, vanwege de zorgvuldigheid en ook vanwege het proces, om dit agendapunt van de agenda te halen. Maar u bent natuurlijk vrij om het op de agenda te laten staan en er inhoudelijk iets over te zeggen, dat mag ook. Ik doe u het voorstel. Ik weet niet, wil iemand daarop reageren? De heer Abbasi, PvdA.

De heer Abbasi: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik wilde ook zelf het voorstel doen om het van de agenda af te halen en bovendien had ik ook een procesvraag. Ik zag dat het geagendeerd was in de raadsvergadering van 26 januari en dat het daarna door was gestuurd naar het presidium. Is het niet zo dat we zelf altijd over de agendering van de agendapunten gaan, of kan het ook zo lopen?

De voorzitter: Inderdaad. Kijk, u gaat natuurlijk altijd over uw eigen agenda, maar dit was eventjes in het presidium om te bepalen waar dit besproken zou moeten worden en ik kan me nog die raadsvergadering herinneren dat de heer Wienen dat toezegt om dat in het presidium te bespreken. Dat klopt, u heeft helemaal gelijk. De heer Mohr.

De heer Mohr: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik snap het voorstel en ik steun het voorstel. Ik wil alleen wel gezegd hebben dat ik vind dat heel erg lang, dat de reactie vanuit het college, het gesprek wat morgen plaatsvindt met betrokkene, wel heel erg lang op zich heeft laten wachten. Juist omdat het zo'n tragisch ongeval was, zou ik menen dat daar veel meer snelheid opgezet had moeten worden. Misschien is dat niet mogelijk, en ik ga ook echt wel uit van goede trouw, maar dat wil ik gezegd hebben.

De voorzitter: Ja, nou, ik zal zo het woord geven aan de wethouder, maar ik heb niet gezegd dat dit het eerste gesprek was met de betrokkenen. Dus dat is een onjuiste veronderstelling. Ik ga nu gewoon eventjes heel kort de handen vragen om op te steken of dit agendapunt van de agenda kan. Ja? Dat is hierbij dan besloten. Dank jullie wel voor de medewerking. Dan ga ik u weer het woord geven. Is er nog iemand anders die iets over de agenda wil melden? De heer Abbasi, PvdA.

De heer Abbasi: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik zou graag de suggestie willen doen om agendapunt 6 van de agenda af te halen, dat gaat namelijk over bezwaren diverse bewoners over, in de Cederstraat, over mogelijke

fietsparkeervoorzieningen. Wat ik heb begrepen is dat die fietsparkeervoorzieningen helemaal niet gaan komen, dus we hoeven dit stuk ook helemaal niet te bespreken.

De voorzitter: Ik zal even het woord geven aan mevrouw Baas-Oud van de OPH.

Mevrouw Baas-Oud: Ja, dank u wel, voorzitter. Klopt, dat wilde ik ook voorstellen. Want we hebben de technische vragen gesteld en de uitkomst blijkt dit te zijn. Dus inderdaad niet nodig om dit te bespreken.

De voorzitter: Dan stel ik voor om dit ... Ja, Trots, de heer Rijbroek.

De heer Rijbroek: Dank u wel, voorzitter. Nog iets wat ik vooraf had medegedeeld per mail. Dat is ...

De voorzitter: Sorry, ik ga u zo weer het woord geven, maar ik wil dit even afronden. Ik stel dus inderdaad vast dat ... Of ik vraag u, bent u ook akkoord om dit agendapunt 6 van de agenda af te halen? Wilt u even uw hand opsteken? Ja, dat is ook akkoord. Ik moet zeggen, het was al een bijzondere commissievergadering, maar het belooft wat te worden deze avond. De heer Rijbroek, Trots. U heeft het woord.

De heer Rijbroek: Dank u wel, voorzitter. Wij hebben iets van de agenda afgehaald heel terecht. Wat gaan we hier nu mee doen en wanneer komt het weer terug? Want dat willen bewoners natuurlijk weten in het kader van communicatie en participatie.

De voorzitter: Ja, daar kan ik op dit moment zelf niet iets concreets over zeggen. U begrijpt natuurlijk heel goed wat de urgentie van dit project voor iedereen duidelijk is, maar dat juist ook de zorgvuldigheid heel erg belangrijk is en dat is een van de redenen waarom het gegaan is zoals het is gegaan. Dus dat is eventjes wat ik daarover kan melden. Iemand anders nog het woord over de agenda? Nee? Dan stel ik de agenda op dit moment zo vast.

3. Mededelingen commissieleden en wethouder(s)

De voorzitter: Dan ga ik met u naar agendapunt 3, dat zijn de mededelingen van de commissieleden en wethouders. Zijn er mededelingen vanuit de commissie? Nee? Dan ga ik het woord geven aan wethouder De Raadt, u heeft een mededeling.

Wethouder De Raadt: Ja, dank u wel, voorzitter. Tijdens het vragenuur van 17 februari heb ik naar aanleiding van vragen over de extra geplante bomen, een lijst toegezegd met alle locaties. Deze lijst wordt in de eerstvolgende raadzaam gepubliceerd. Ik kan u wel nu al mededelen, exact 1700 bomen zijn het niet geworden. Gister was ik aanwezig bij het planten van weer een aantal bomen en, wat we hier volgens mij ook al eerder hebben geconstateerd, dit blijkt vooral in versteende wijken echt een hele uitdaging. Mensen willen bomen, maar ze willen ze lang niet altijd voor hun huis, en ook die klachten willen we serieus nemen. Dit is mede de reden dat we deze laatste maand, laatste plantmaand van het plantseizoen, dus iets minder snel bomen hebben geplant dan eerder was ingeschat. Een aantal andere bomen, zoals op het Houtplein en het Voortingplantsoen, die waren ook eerder al meegerekend, maar deze projecten hebben om verschillende redenen vertraging opgelopen. Daarmee zijn ook deze bomen uitgesteld tot oktober. Ik heb de lijst dan ook laten corrigeren en wat straks naar u toekomt, bevat enkel de bomen die ook al echt geplant zijn, plus, zoals in het coalitieakkoord staat opgenomen, de vergroening met hetzelfde effect. Nou, het totaal komt dan uit op 1685. Ik wil in ieder geval iedereen bedanken voor alle betrokkenheid bij dit onderwerp, dat heeft ons scherp

gehouden en mede hierdoor, en door alle inspanning van de organisatie, is het bomenbestand in Haarlem wel substantieel gegroeid. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan wethouder Berkhout.

Wethouder Berkhout: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, een aantal mededelingen van mijn kant. Om te beginnen heugelijk nieuws, gisteren hebben we de fietsenstalling bij het Hortusplein geopend. Het zat al lang in de planning, maar gisteren feestelijk geopend. 1000 plekken, 47 laadplekken. Er is ook meteen gestart met een bekendheidscampagne en ook is een aantal plekken op het Hortusplein zelf, komen te vervallen. Maar denk ik een mooie stap, we hopen op korte termijn ook andere fietsenstallingen natuurlijk zoals bij de V&D en Houtplein te gaan openen. Dus, mooie stap. De tweede misschien nog mooier, ik weet niet, andere categorie. Vandaag hebben we de subsidie voor de proeftuin aardgasvrije wijken voor het Ramplaankwartier ontvangen ter waarde van vier miljoen en dat gaat om het zonnewarmtenet voor SpaarGas. Dat is volgens mij een ongelooflijk mooie stap. Een ongelooflijk compliment voor de inzet van SpaarGas, de bewoners, de mensen die daar hard aan hebben gewerkt een heel mooie beloning. Ze kunnen hiermee, tezamen met uw garantstelling een half jaar geleden, nu echt aan de slag om dit uit gaan voeren. Dus denk ik een mooie stap voor iedereen die duurzaamheid een warm hart toedraagt. Een korte andere update over een ander warmtenet, Meerwijk. Daar hebben we afgelopen dinsdag met de betrokken partners, de corporaties Firan en EQUANS, voorheen ENGIE, een set aan bestuurlijke afspraken gemaakt. Op zich, dat is een herbevestiging van de afspraken zoals we ze al hebben. Maar tegelijkertijd loopt er, en dat heb ik u eerder natuurlijk ook medegedeeld, en herijkingsonderzoek, is dit de beste technische oplossing? Daar komt eind van de maand een uitslag uit. Dus daar ga ik u natuurlijk ook over informeren, ik wil even meenemen in dat die eraan zit te komen. Nog eventjes kort, dan heb ik het ook weer gewoon bij, voorzitter, want er gebeurt wat nu corona is afgelopen. Afgelopen week hebben we als Haarlem twee werkbezoeken gepland. Afgelopen vrijdag met de ministeries van EZK en BZK als het gaat om de warmteplannen in onze stad. Ik kan wel zeggen dat dat een heel goed werkbezoek was. We hebben de ministeries goed meegenomen. Zoals u weet, het regeerakkoord is erg ambitieus op dit vlak en we hebben goed laten zien waar we in Haarlem klaar voor staan en ik denk dat het een mooi signaal is geweest naar de rijksoverheid. Afgelopen woensdag hebben we een werkbezoek gehad met de provincies '...', ProRail en NS, als het gaat om een OV-knooppunten in onze stad. Want ook daar, zoals u weet, hebben we met name bij Nieuw Zuid nog wel een financieel gat te dichten dus alleen maar goed dat we ons daar ook weer gepresenteerd hebben. De laatste mededeling als het gaat om mobiliteit. Afgelopen donderdag heb ik voor het eerst, namens u, zitting genomen in het platform mobiliteit van de MRA. Nou, volgens mij een langgekoesterde wens. Ergens, denk ik, de eerste maand van deze periode als motie ingediend en daar mag je dan de laatste maand van deze periode deelnemen aan het platform. Dus mooi samen met, ik vertegenwoordig de regio Kennemerland maar ook de regio's IJmond en Gooi en Vechtstreek zijn daar betrokken. Ook daar worden nu de miljarden verdeeld, of tenminste, de inzet van de MRA op de rijksmiljarden voor mobiliteit. Dus goed om daar aanwezig te zijn. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel voor uw mededelingen. De heer Mohr, u had ...?

De heer Mohr: Ja, ik had twee vragen. Een op het eerste onderwerp, van welke gekapte boom was uw fiets afkomstig? Dat ging over de opening van de parkeergarage, u had een houten fiets, viel me op. De tweede vraag, ten aanzien van de Ramplaan, met de garantstelling nam het college een risico, nam de gemeente een risico. Is met deze subsidie van vier miljoen dat risico nu volledig bij het college weggenomen.

De voorzitter: Het is niet gebruikelijk dat we hier een hele discussie naar aanleiding van een mededeling gaan doen. Het zijn, wat mij betreft, ook gewoon technische vragen die u technisch kan stellen en dan krijgt u daar

ook gewoon een antwoord op. Dus dit, hoewel ik in een heel feestelijke stemming bent, gaan we toch niet doen.

4. Agenda komende vergadering(en), Jaarplanning en Actielijst

De voorzitter: Dan ga ik met u naar agendapunt 4 en dat is de agenda voor de komende commissievergaderingen. Gaat u weg? Nou, dan zullen we daar ook even bij stilstaan, want mevrouw Van Raadt, wethouder Van Raadt, dit was het laatste optreden, voorlopig in de commissie beheer. Het was kort maar krachtig. Ik ga wel nog eventjes persoonlijk afscheid nemen in de afscheidsraad, dan zal ik wat meer tegen u zeggen. Ik dank u in ieder geval heel hartelijk voor de prettige samenwerking op dit moment. Commissieleden, ik zeg applausje. Ik neem u even verder met agendapunt 4, dat is de jaarplanning en actielijst onder andere en het agenderen van eventueel ter kennisname stukken voor een komende vergadering of een volgende vergadering. Zijn er stukken die u wenst te agenderen? Ja, mevrouw Baas-Oud, OPH.

Mevrouw Baas-Oud: Ja, wij dachten aan de 3.1, doorfietsroute Lodewijk van Deysellaan, omdat we dat toch een belangrijk punt vinden en ik weet dat die later in het jaar nog een keer aan bod komt. Maar ik vroeg me af of dat dan een voldoende tijd is voor het VO. Ja, hij komt aan bod in ... Even kijken, hoor, jeetje. In mei, als ik het goed heb, maar is dat niet te laat, want dan wordt er een VO vrijgegeven en eerder staat hij er niet meer op.

De voorzitter: Ik moet u eerlijk zeggen, ik heb u heel hoog zitten, mevrouw Baas-Oud, maar we hebben net al een agendapunt van de agenda gehaald wat een beetje dubieus was geagendeerd. En deze, ik zal hier geen oordeel aan hangen. Commissieleden, u heeft mevrouw Baas-Oud gehoord en haar argumentatie. Is er voldoende steun om dit te agenderen? Nee. Dan is dat, gaan we dat niet agenderen. Ja, SP, gaat uw gang.

De heer Bloem: Ja, voorzitter, ik leg gewoon even open neer. 1.4 uitvoeringsprogramma structuurvisie openbare ruimte. Nou, misschien wel iets voor een nieuwe commissie om even erin te komen, wat er allemaal gepland staat en of dat is wat de nieuwe volksvertegenwoordiging wil.

De voorzitter: Is daar voldoende steun voor uit de commissie? Ja, daar is brede steun voor. Leuk voor de nieuwe commissie. Ze zullen vast niks te doen hebben. Ja, ik ga u het woord geven. D66, de heer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Ja, voorzitter, dank u wel. Wij gunnen natuurlijk de commissie om met een schone lei te beginnen en ik liep eens door de 60 pagina's jaarplanning heen en daar stonden nog best wat punten in, bijvoorbeeld de monumentale bomenlijst uit 2015 ontstaan, die is al een paar keer doorgeschoven. Maar bijvoorbeeld ook de verkeersveiligheidsanalyse, een jaarlijks terugkerende rapportage, staat genoemd op 1 oktober 2020. Nou, naar mijn weten is dat al geweest, een tijdje terug ook. Zo zie ik nog heel veel meer punten die we volgens mij ook wel met inhoudelijke bespreekpunten af hebben gedaan. Dus mijn verzoek aan eigenlijk het college om nog eens door deze lijst heen, zodat onze opvolgers in deze commissie met een schone lei kunnen beginnen en er ook geen overbodige ballast in de jaarplanning staat.

De voorzitter: Ik denk dat dat een uitstekend voorstel is en ik zal vragen om dat ook even in het presidium mee te nemen, zodat we daar nog even een keer aandacht aan besteden. Dus ik heb u gehoord.

De heer Van Leeuwen: En ik vergeet nog mijn proces suggestie, kijk, als het college een brief zou kunnen sturen, we hebben het toen gehad over de bomenverordening, daarmee beschouwen we actiepunt xyz als

afgedaan. Gaat u akkoord, commissie? Een brief met een stuk of twintig, dertig van dat soort punten, lijkt me best mogelijk.

De voorzitter: Prima, ik heb u net toegezegd om dat even ook in het presidium mee te nemen. De heer Hulster, Actiepartij.

De heer Hulster: Ja, dank u wel. Twee maanden geleden hebben wij voorgesteld om het aanbesteden van het onderhoud van de openbare ruimte, om dat stuk in de commissie te bespreken. Vorige maand hebben we daar nog over gestemd, toen bleek er unaniem draagvlak voor te zijn, voor die besprekingen. Tot mijn verbazing zit dat niet bij de stukken vanavond. Wanneer komt dit wel naar de commissie toe?

De voorzitter: Sorry, ik verstond niet wat u als laatste zei.

De heer Hulster: Wanneer kunnen we dat wel in deze verwachten? Want eigenlijk had ik wel verwacht dat het er deze keer op zou staan.

De voorzitter: Ja, daar heeft u helemaal gelijk in. Ik heb geen idee wat er daar mis is gegaan. Ik vind dat heel, vervelend, want we hadden inderdaad tijd genoeg. Momentje, hoor. Ik heb geen idee, de '...', bedoel je dat? Maar goed, ik vind het ontzettend vervelend. Ik had het wel fijn gevonden als u het iets eerder had gemeld, dan hadden we er misschien nog iets aan kunnen doen, maar het is een fout, denk ik, bij ons. We gaan even na wat er is gebeurd. U heeft nog een keer het woord.

De heer Hulster: Ja, volgens mij heb ik er al twee keer op gewezen, dus ik denk dat dat ... Het is eigenlijk vrij schaamtevol dat ik jullie er nog een keer aan moet helpen herinneren. Maar misschien zit er binnenkort iemand anders hier en dan hoeft u het helemaal niet meer te doen.

De voorzitter: Nee, ik hoor net, de heer Hulster, ik hoor net de wethouder zeggen dat hij dat op de agenda ziet staan voor komende maand. Klopt dat?

Wethouder ...: Ja, het is niet mijn onderwerp, maar ik zie wel even ... Ik zat even te zoeken, volgens mij staat hier dat de planning is dat hij 21 april in de commissie besproken wordt.

De voorzitter: Maar goed, uw punt is genoteerd en dat zal aan de volgende commissiegriffier, commissie zal het meenemen uiteraard. Ja, de heer Aerssens, VVD.

De heer Aerssens: Ja, dank u, voorzitter, want ik wil daar op het punt van de heer Hulster eigenlijk ook nog wel eventjes erbij schrijven dat wij de toezegging al in december hadden gehad van de wethouder dat het de maand daarna besproken zou worden. Dus blijkbaar schuift het nu telkens op, dus ik zou eigenlijk wel echt op willen roepen om het echt keihard dan vast te zetten voor de commissievergadering in april en niet dan nog een keer uitstel te accepteren.

De voorzitter: Ik denk dat uw signaal luid en duidelijk is binnengekomen bij ons. Ik vind het moeilijk om daar nu een harde toezegging zelf over te doen, maar uw signaal is heel duidelijk bij ons binnengekomen. Dus dat staat genoteerd. Iemand anders nog? De heer Dreijer, CDA.

De heer Dreijer: Dank u wel, voorzitter. Inderdaad een beetje in het verlengde van de heer Van Leeuwen. Het Bisschop Bottemanneplein staat ook op 3-2-2022, dus vorige maand zou die ter bespreking aangeboden worden. Ook dat is niet aangepast, die datum. Want ik krijg er nu vragen over, ook van mensen, van joh,

wanneer komt dat? Dus die expliciet wil ik nog even aantippen om die even te bekijken. En ik had toen in de vorige keer, want ik geloof dat mevrouw Schneiders dat meegegeven had om dat op de agenda te zetten of in de jaarplanning, om ook stukken over hoe met het Emmaplein verder om te gaan. Dat is eigenlijk het startproject. Dit gaat alleen over het Bottemanneplein, maar het vergroenen van het Emmaplein en stadspark is natuurlijk de basis geweest van dit geheel en dus informatie over wat gaat er nou gebeuren? Is dat het enige of zit er nog iets in pijn?

De voorzitter: Iemand anders nog over de jaarplanning of de actielijst? Zoals ik al zei, bij ons is het signaal duidelijk binnengekomen. Ik ga ervan uit dat de wethouder dit ook, deze punten ook heeft gehoord en daar eventueel als dat nodig is, nog op terug komt of zorg daarvoor toedraagt. Dank u wel. Dan sluit ik dit agendapunt af.

5. Transcript commissie d.d. 10 februari 2022 (alleen naar aanleiding van)

De voorzitter: Dan ga ik naar agendapunt 5, dat is het transcript van de vergadering van 10 februari 2022. Zijn er nog opmerkingen naar aanleiding van dat transcript? Nee, nee.

Overige punten ter bespreking

6. Bezwaar diverse bewoners Cederstraat mogelijke plaatsing fietsparkeerplekvoorzieningen (ER)

De voorzitter: Agendapunt 6 heeft u van de agenda gehaald.

Ter advisering aan de raad

7. Vrijgeven krediet voor uitbreiding parkeerregulering in de Sportheldenbuurt en Entree Oost (RB)

De voorzitter: Dus gaan we naar agendapunt 7, dat is het vrijgeven van het krediet voor uitbreiding parkeerregulering in de Sportheldenbuurt en Entree Oost. Eerder is besloten om in de Sportheldenbuurt en de nieuwbouwwijk Entree Oost parkeerregulering, ook wel betaald parkeren genoemd. Nu wordt er aan de implementatie gewerkt en voor de verdere uitvoering is krediet nodig. Aan de raad wordt gevraagd een investeringskrediet beschikbaar te stellen van 240.000 euro voor de uitbreiding van het areaal van parkeerautomaten en de aanschaf van bebording. Het plan staat ter advisering op de agenda. Wie kan als eerste een termijn geven? Ja, de heer Hulster, Actiepartij.

De heer Hulster: Uitstekend, wij zijn akkoord.

De voorzitter: De heer Dreijer, CDA.

De heer Dreijer: Idem.

De voorzitter: PvdA, mevrouw Verhoeff. De heer Abbasi, PvdA.

De heer Abbasi: Ja, wij zijn ook akkoord, dus als hamerstuk naar de raad. PvdA gaat verdeeld stemmen, zoals u ziet.

De voorzitter: De heer Mohr, Hart voor Haarlem.

De heer Mohr: Net als de Partij van de Arbeid zijn wij ook akkoord.

De voorzitter: D66, de heer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Ja, dan gooi ik toch even roet in het eten, namens de bewoners, want er staat, de invoeringsdatum van 1 april wordt niet gehaald, maar er staat niet bij welke datum wel gehaald wordt. Dus dat vind ik in het kader van communicatie wil ik graag ook wel weten wanneer we dat dan wel in gaan voeren.

De voorzitter: Iemand anders nog het woord? Ja, mevrouw Schneiders, GroenLinks.

Mevrouw Schneiders: Ja, als we allemaal iets zeggen, wil ik ook graag iets zeggen. Want ik vind het niet alleen maar akkoord, ik vind het geweldig.

Mevrouw Verhoeff: Voorzitter, ik heb een toevoeging op wat de heer Abbasi zegt. Die heeft onthouden wat er in de fractie is gezegd, maar ik ben eigenlijk de woordvoerder dus ik wil eigenlijk die toevoeging nog even maken, als dat mag van u.

De voorzitter: Ja, het is eigenlijk een onmogelijkheid, maar ik ben in een feestelijke stemming. Mevrouw Verhoeff, PvdA, gaat u snel uw gang.

Mevrouw Verhoeff: Ja, het was heel simpel, natuurlijk zijn wij voor en gaan wij stemmen en wij spreken daarbij wel uit dat wij ervan uitgaan dat als er in de loop van het jaar meer bekend wordt over de parkeerregulering en wat daar de opties in zijn, dat ook voor dit soort gebieden gekeken wordt, hoe zit de tarifiering in elkaar.

De voorzitter: Duidelijk. Ja, de heer Aerssens, VVD.

De heer Aerssens: Ja, voorzitter, in tegenstelling tot de commissie zijn wij heel erg tegen. Twee redenen: in de Sportheldenbuurt is het zo miniem geweest dat een meerderheid voor heeft gestemd. Met de motie afgelopen raad over feitelijkheden, denken we dat dit te suggestief was en vinden we dat dat eigenlijk wel anders had gekund. De wijk Entree Oost, daar zijn bewoners verkeerd geïnformeerd door de gemeenten en vinden we ook niet dat er betaald parkeren ingevoerd moet worden. Dus om die twee redenen op dit punt tegen.

De voorzitter: Ja, de heer Rijbroek, Trots.

De heer Rijbroek: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik hoorde het al, de meesten voor auto als de melkkoe, maar ik wil eigenlijk zeggen, als je kijkt naar het verloop van het proces, dat geld, twee en een halve ton, voor parkeerautomaten en dergelijken. Nog even los van de ICT, de software, dat is ook het risico, ben ik er geen voorstander van. Want als dus ook kijkt naar de accijns op auto met de huidige ontwikkelingen in Oekraïne en wat het ons allemaal in onze portemonnee per liter kost en in de toekomst hoe dat dan verder gaat. Ik denk dat je eerst moet zorgen voor alternatieven voor parkeren alvorens dat je bewoners en bedrijven in die buurt, in die wijken gaat opzadelen met parkeren reguleren. Daar wil ik het gewoon even ... Oh, ja, nog iets toegevoegd, ik zie dat het collegebesluiten zijn, twee dingen, en wij hebben, ik blijf het zeggen, recentelijk het ... hebben wij goedgekeurd. Dat is het Haarlemse '...', waarin we worden betrokken van A tot Z. Dus alleen maar een collegebesluit, nee, wij moeten erbij blijven van A tot Z en de participatie zijn wij ook niet over tevreden. Dank u wel.

De voorzitter: Ja. Mevrouw Baas-Oud, OPH.

Mevrouw Baas-Oud: Dank u wel, voorzitter. Wij hebben nog wel een vraag over de exacte risico's, want hier staat dat de risico's beperkt zijn of beheersbaar, zoals genoemd. Maar wij vroegen ons af welke risico's, wat is de status daarvan? Om in dit proces al te spreken van de risico's beheersbaar zijn, dus wij zijn benieuwd naar de status van de risico's op dit moment. Daar willen we graag over geïnformeerd worden. Dat was het, dank u wel.

De voorzitter: Iemand anders nog het woord? Nee? Wethouder, gaat uw gang.

Wethouder Berkhout: Ja, dank u wel. Ja, het is inderdaad een, dat zie je ook aan de stemverklaring van een aantal partijen, een technische exercitie om het krediet vrij te geven, want de keuzes zijn al eerder gemaakt. Zij het door de bewoners bij de Sportheldenbuurt, dan wel bij de afspraken met de ontwikkelaar als het om 023 Entree Oost gaat. Dus fijn dat we daarmee aan de slag kunnen. D66 had nog eventjes de vraag wanneer. Nee, het klopt inderdaad, april wordt niet gehaald. Rond de zomer is nu het voornemen, maar we willen daar ... Inmiddels is het wel dus goed, als u het krediet gaat verlenen, is het wel goed op weg en de bewoners worden actief geïnformeerd over de daadwerkelijke invoering. Er komt een informatiebijeenkomst voor de bewoners en er zal ook via de website en de huis-aan-huis informatiebrieven, zal iedereen echt goed meegenomen worden. Dus dat lijkt me heel belangrijk, dus goed dat u dat nog even aanstipt. Dan eventjes Trots. Dit pleidooi maakt u vaker, maar in dit geval raakt dat kant noch wal. Het is gewoon een raadsstuk, dus u kunt er gewoon echt zelf over gaan. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang, de heer Rijbroek, Trots.

De heer Rijbroek: Ja, ik zie toch echt in het stuk staan dat twee onderdelen zijn raadsbesluiten en daar reageer ik op.

De voorzitter: Iemand anders nog? Ja, mevrouw Baas-Oud, OPH.

Wethouder Berkhout: Terecht. Nee, de risico's zitten in twee dingen, de levertijd van de parkeerautomaten en de aansluiting door Liander. Beide zijn toch ook wel, Liander hoort u ook in het nieuws natuurlijk, dat duurt allemaal wat langer. Dus daarom is ook eventjes de precieze datum niet bekend. Dus verder in het proces, daarom zeg ik ook, het is wel beheersbaar, maar het kan dus wel langer duren. Daar zit het hem in.

De voorzitter: Volgens mij is dit stuk zo voldoende besproken. Ik zou willen voorstellen om dit stuk als een hamerstuk naar de raadsagenda te sturen. Dat kunt u altijd nog opwaarderen, als u dat nodig vindt. Is dat akkoord? Ja. Mooi, dan doen we dat.

8. Spreektijd voor belangstellenden (over niet op de agenda staande onderwerpen)

De voorzitter: Dan ga ik naar agendapunt 8 en dat is de spreektijd voor belangstellenden over niet op de agenda staande onderwerpen. Ik wilde vragen of mevrouw 't Hart, fijn dat u aanwezig bent, al vanaf het begin van de agenda, of u plaats wilt nemen, inderdaad. Als u het rechter knopje straks indrukt van de microfoon, dan gaat er een lampje branden en dan heeft u het woord en kunt u drie minuten spreken. Maar u weet inmiddels, denk ik, wel hoe het werkt. Als de tijd bijna voorbij is, dan geef ik u even seintje. Maar u heeft nu het woord en hartelijk welkom uiteraard. Mevrouw 't Hart.

Mevrouw 't Hart: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Fijn dat ik mag inspreken op deze bijzonder feestelijke avond. Ik wil even memoreren dat jullie het kunnen vieren hier in deze zaal omdat ik had aangekondigd dat er waarschijnlijk veel mensen voor de publieke tribune zouden zijn vanwege het onderwerp Meerwijk of het onderwerp IVORiM en daardoor zitten jullie nu in deze zaal. Maar goed, dat is even terzijde. Geachte voorzitter, geachte leden van de commissie. Om te beginnen wil ik mij graag voorstellen, ik ben Marijke 't Hart, voorzitter van de wijkraad Meerwijk. Precies negen maanden geleden, op tien juni 2021, heb ik mijn eerste inspraakbijdrage gehouden voor deze commissie over IVORiM. Ik was toen echt verbijsterd en wanhopig, omdat ik geen gehoor kreeg bij de projectgroep en bij de ambtenaren. Ik had geconstateerd dat er van alles fout was gegaan met de participatie. Nu, negen maanden later, wil ik u bedanken voor het feit dat u niet onder tijdsdruk een besluit wilt nemen over het definitieve ontwerp. Ik heb dan wel een vraag, want hoe gaat het nu verder? Ik hoorde die vraag net ook al. Wordt de conclusie getrokken dat de participatie niet goed is gegaan en besloten dat er dan alsnog tijd wordt ingeruimd voor participatie, zodat de bewoners echt gehoord kunnen worden? Dat was het oorspronkelijke plan, bijeenkomsten per buurtje. Die zijn niet georganiseerd vanwege de corona. Of wordt het DO ongewijzigd geagendeerd voor de volgende vergadering. Want ik heb de afgelopen maanden al zo vaak gehoord dat er iets fout is gegaan in de participatie en dat dat heel spijtig is, maar vervolgens denderde men gewoon door en men ging gewoon door met plannen maken op dezelfde manier zonder de bewoners te horen. Er ligt nu een DO met een voorstel voor een aanpassing. Maar een aanpassing om zogenaamd 101 extra parkeerplekken te maken, komt niet tegemoet aan de wens van de bewoners om aan twee zijden van de weg te parkeren. Ik zeg zogenaamd, omdat bijvoorbeeld in de schets met het voorstel extra parkeerplaatsen te maken in de Rudolf Steinerstraat, blijkt dat zes extra parkeerplaatsen zijn getekend voor garageboxen, sommige op hoeken van straten, hetgeen ook niet goed is voor de verkeersveiligheid. Bovendien is het voorstel om de parkeerplaatsen te maken op plekken die nu groen zijn. Mijn verzoek is om de tijd te nemen en om serieus te luisteren naar de bewoners en de wijkraad. Want noch de bewoners, noch de wijkraad zijn aangewezen als stakeholders. De bewoners willen groen en parkeerstroken. Ze willen de bestaande bomen behouden en parkeerstroken aan beide zijden van de weg laten aanleggen. Bovendien hebben bewoners ook het voorstel gedaan aan de wethouder om grasbetontegels aan te leggen op de parkeerstroken en voor de garageboxen, zodat er meer groen in de straten komt. Wat ik steeds hoor, is dat de gemeenteraad zich heeft uitgesproken voor eenzijdig parkeren en dat daar niet van afgeweken kan worden. Maar is dat zo? Heeft de gemeenteraad zich daarvoor expliciet uitgesproken, of heeft de gemeenteraad een royaal gebaar willen maken voor de wijk en gezegd, we willen het maximale budget beschikbaar stellen voor Meerwijk, zonder dat daar expliciet die eis aan is gesteld dat alleen maar eenzijdig aan één kant van de weg geparkeerd zou kunnen worden. Tot slot, ik las het argument dat de plannen zo doorgezet moeten worden, omdat anders subsidie misgelopen wordt, dat zou dan financiële problemen opleveren. Mijn suggestie is dan, kijk ook naar een alternatief dat in het masterplan stond, want er lagen twee scenario's en het duurste is gekozen. Misschien is het toch verstandig om nog eens naar beide scenario's te kijken en dan te kiezen voor een goedkoper, minder ambitieus scenario waarbij de straten kunnen worden ingedeeld volgens de gemeentelijke richtlijnen in het handboek voor de inrichting van de openbare ruimte in Schalkwijk. Mijn spreektijd is om en ik hoop dus dat u serieus mijn voorstel wilt overwegen om toch nog eens te kijken naar het voorstel van de bewoners en om de wijkraad hier een rol te geven. Ik dank u voor uw aandacht.

De voorzitter: Dank u wel, namens de hele commissie, wederom voor het inspreken en natuurlijk ook uw tomeloze inzet voor het verbeteren van uw mooie wijk. Ik ga even het woord geven aan commissieleden die eventueel een vraag aan u hebben. De heer Aerssens, VVD.

De heer Aerssens: Ja, dank u wel. Mevrouw 't Hart, ik ben heel erg benieuwd van wat heeft u nu van ons nodig om vertrouwen te hebben in hoe het nu verder moet gaan met het uitvoeren van het plan. Vindt u het een goed idee om het plan wat nu ligt ook weer opnieuw met de wijk te gaan bespreken?

Mevrouw 't Hart: Nou, het belangrijkste wat eigenlijk nodig is, is duidelijkheid van de gemeenteraad. Is het zo dat de gemeenteraad zich expliciet heeft uitgesproken voor dat alleen eenzijdig parkeren kan of is het mogelijk om daar vanaf te kijken, in bepaalde omstandigheden? Want ik heb het van tevoren expliciet gevraagd, ik heb steeds te horen gekregen, er kan altijd afgeweken worden. Het is een masterplan, er komt een VO, het is allemaal niet definitief. De plannen zijn niet definitief. Nou, ik kan eindeloos dit soort riedeltjes ophangen, maar er zijn gewoon situaties in sommige straten waar dit gewoon echt heel onhandig gaat worden en waardoor de parkeerdruk in de hele wijk gewoon enorm gaat toenemen. Dus ik zou heel graag een uitspraak willen hebben van de gemeenteraad of het zo is dat alleen eenzijdig parkeren mogelijk is in het kader van IVORiM. Dan ben ik even uw tweede vraag vergeten.

De heer Aerssens: De tweede vraag die ging over of u het een goed idee vindt om het DO te bespreken met onder andere u, maar ook met de wijk, om dan echt helder te hebben van oké, wat nu voorligt is iets wat we wel of niet willen. Als ik alvast uw vraag mag beantwoorden, ik geloof niet dat het een verplichting is om in heel de wijk aan eenzijdig parkeren te doen, volgens de huidige plannen.

Mevrouw 't Hart: Oké, dank u wel voor uw antwoord. Het lijkt me een heel goed plan om het DO te bespreken met de bewoners per buurtje, om daar een bijeenkomst voor te organiseren. Ik denk dat het u ook heel veel tijd gaat schelen, want ik weet dat er nu al negentien inspraakbijdragen liggen voor de commissie beheer. Het gaat een heleboel gedoe opleveren en ik denk dat het echt heel veel tijd gaat schelen om eerst goed met de bewoners te kijken. Ik heb ook gehoord dat er technische sessies zijn geweest voor u. Ik denk, doe die technische sessie dan ook voor de bewoners. Kijk, informeer de bewoners goed waarom het op deze manier zou moeten.

De voorzitter: Iemand anders nog? De heer Amand, Trots.

De heer Amand: Dank u wel, voorzitter. Ik had, aan mevrouw 't Hart, ik wil u toch complimenteren over afgelopen zaterdag. Dat was natuurlijk iets magnifieks, het weer was mooi en we hebben verscheidene collega's gezien die ineens hun witte jackje uit deden en die dan al een belofte deden daar. Zo hoort het natuurlijk niet. Mijn vraag is aan u, al die bewoners die ik gesproken heb, en dat zijn er een heleboel geweest, afgelopen zaterdag, die steunen u van harte. Komt u ook, u bent ook het met de wijkraad eens met uw eigen plan dat u luistert naar die bewoners. Kunt u daar een reactie op geven?

Mevrouw 't Hart: Ik zal de complimenten doorgeven aan de mensen van de actiegroep, want die hebben het gewoon georganiseerd. Wij steunen het wel vanuit de wijkraad in de zin dat wij hun informeren over processen gaan. Dat ik ze uitleg hoe het gaat. Mensen begrijpen het gewoon helemaal niet, vinden het ook heel moeilijk om stukken terug te vinden. Als ik zeg dat iets geagendeerd staat voor de commissie beheer, kunnen ze het gewoon echt niet vinden op de website. Het is echt moeilijk voor mensen. Ik ben ook met veel mensen in contact waar ik gewoon schrik van mensen die zich goed presenteren die geen internet hebben thuis, die ook niet durven inspreken, die niet kunnen inspreken, die niet aan digitale vergaderingen mee kunnen doen. Dus ik doe heel erg mijn best om voor die bewoners op te komen en een spreekbuis daarvoor te zijn. Dus in die zin, dat doen wij vanuit de wijkraad.

De heer Amand: Dank u voor u ...

De voorzitter: Mevrouw Verhoeff, PvdA.

Mevrouw Verhoeff: Dank u wel, voorzitter. Mevrouw, we hebben elkaar gisteren nog gesproken, het was heel recent. Toen hadden we het ook over de kleine groepjes, mogelijk, of kleiner dan de hele wijk in één keer, zodat mensen het goed kunnen begrijpen. Wat ik eigenlijk nog wel van u zou willen weten, toen hadden we het over parkeren. In uw optiek zou het ook over de klimaat adaptieve vragen en ook groen moeten gaan. Dus wat breder dan alleen parkeren. Het is tenslotte geen parkeerplan.

Mevrouw 't Hart: Het ingewikkelde is dus dat, het is zo'n ongelooflijk complex project, want wij zien ook, waar ik me heel erg zorgen over maak, is over het verleggen van wegen en van het weghalen van bomen die 50 jaar oud zijn en daar worden dan nieuwe bomen geplaatst. Of dat ik zie dat de bomen op bepaalde plekken weggegaan en dat dan 50 cm verder een andere boom wordt geplant. Je weet, als je nieuwe bomen plant, zijn het gewoon kleinere bomen dan de bomen die er al twintig jaar staan. Dus de bewoners willen wel degelijk meer groen, die willen ook grasbetontegels. Ik weet niet of u de wijk kent, maar het is een heel lelijke wijk met enorm veel parkeerboxen waar heel veel steen voor ligt. Wij zouden heel graag zien dat daar meer groen zou komen. Dus met grasbetontegels of andere oplossingen gedacht zou worden. Dus het is zeker zo dat de bewoners ook echt mee willen denken en ideeën hebben over hoe het groener zou kunnen en klimaatadaptiever.

De voorzitter: Iemand anders nog? Ja, SP.

De heer Bloem: Ja, voorzitter, aan de ene kant is het een overwinning natuurlijk van u dat het van de agenda af is gehaald. Aan de andere kant wordt daarmee wel de kans ontnomen voor partijen om zich duidelijk uit te spreken wat zij vinden van dit definitieve ontwerp. Wij vinden echt dat het in de prullenbak kan. Wat zouden wij kunnen doen, als politieke partij, om ervoor te zorgen ... Om u het gevoel te geven dat het inderdaad geen definitief ontwerp is, maar dat we weer open de participatie in gaan? Hoe kunnen wij dat vertrouwen voor de verkiezingen geven, in plaats van dat u erna achteraf achter moet komen dat het een praatje voor de kiezer was?

Mevrouw 't Hart: Dank u wel voor uw vraag, maar ik denk dat het wel heel ingewikkeld is om daar iets concreets over te zeggen, omdat het nou eenmaal zo is gelopen, zoals het is gelopen. Ik denk dat het voor de duidelijkheid misschien goed was geweest als het wel was geagendeerd vanavond, omdat dan was gebleken hoe ongelooflijk veel onrust en ellende ervan ontstaat en hoeveel moeite mensen daarmee hebben. Maar het is aan de andere kant ook wel veel beter om het zo te doen, omdat je wel verstandiger kan afwegen wat er nu eigenlijk aan de hand is en kan afpellen waar het mee te maken heeft. Het loopt gewoon zoals het loopt. Er is niet zoveel, denk ik, wat nu gerust kan stellen.

De voorzitter: Volgens mij heb ik iedereen gehad. Nee, de heer Dreijer, CDA.

De heer Dreijer: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik snap de zorgen en ik heb natuurlijk ook wel de commotie gezien. Ik kon daar helaas niet bij zijn op de zaterdag. Wij hebben elkaar natuurlijk ook gesproken en ik weet dat onze wethouder ook met u gesproken heeft en volgens ons heeft ze ontzettend haar best gedaan om een heleboel van uw wensen in te willigen. Er is verteld, in het DO, dat er honderd parkeerplaatsen extra bovenop de ... '...' het aantal auto's dat geteld is, de maximale telling is getekend in het DO. Maar dan lees ik weer, het is media, ik weet niet of het klopt, of het wel of niet gezegd is, maar dan wordt er gezegd, er verdwijnen honderden parkeerplekken. Bent u het daarmee eens? Klopt het dat er honderden parkeerplekken verdwijnen? Is het verkeerd gequote of is het misschien verkeerd overgebracht en herkent men niet dat er

meer parkeerplekken bij zijn? Ik ben een beetje confuus, natuurlijk, over hetgeen wat wij hier krijgen en wat er gezegd wordt.

Mevrouw 't Hart: Dank u wel voor uw vraag. Het ingewikkelde is dat het, er lopen een aantal dingen door elkaar met die discussie over die parkeerplekken. Er zijn parkeertellingen gehouden die elke keer als er een volgende telling wordt gehouden, blijkt dat er veel meer auto staan dan de vorige keer geteld was. Als ik die tellingen zie, dan snap ik die tellingen niet, want als ik door die wijk loop, 's morgens om zeven uur of 's avonds om tien uur, dan zie ik dat het gewoon aan allebei de kanten van de weg ram volstaat, terwijl er wordt gesuggereerd dat er plek zou zijn. In de parkeertellingen zijn bijvoorbeeld in de eerste tellingen niet meegenomen de parkeerplaatsen die ook volstaan achter de huizen, terwijl gezegd wordt dat die leeg zijn, dat die nu gebruikt zouden kunnen worden. Er staat ook in het antwoord in een van de bijlagen staat dat de parkeerplaatsen achter de huizen veiliger gemaakt zullen worden met licht, zodat ze beter gebruikt kunnen worden, maar die parkeerplaatsen worden al gebruikt en die zijn dan weer niet meegenomen in de tellingen. Dat heeft in de klankbordgroep ook steeds tot discussies gevoerd van wat is nou eigenlijk met parkeerplek en parkeerplaatsen en foutgeparkeerde auto's werden dan niet meegeteld of wel meegeteld. Dus het gedoe is met die parkeerplaatsen en ik denk, de essentie waar het eigenlijk om gaat, is dat mensen graag willen dat ze hun auto bij hun huis kunnen parkeren, in de buurt van hun huis kunnen parkeren, waar er zicht op is, omdat er veel mensen zijn die spullen in hun auto te hebben zitten of allerlei andere factoren. Maar goed, dan heb ik het nog niet over allerlei andere factoren die erbij zijn als invalide parkeerplaatsen en dat soort zaken.

De heer Dreijer: Wat ik nogmaals zeg, er is nog een keer gekeken, op een andere manier naar ... In het begin is er anders gekeken naar de parkeertellingen. De laatste keren, er is al meerdere keren op de drukste momenten ...

De voorzitter: Mijnheer Dreijer, ik ga u nu toch even onderbreken, want we gaan geen discussie voeren met een inspreker.

De heer Dreijer: Nee, ik wil even duidelijk hebben, want mevrouw heeft het over parkeerplaatsen. Er zijn auto's geteld in de wijk. Dat is wat de telling tenminste weergegeven heeft en op basis van die telling zijn er 101 ...'.

De voorzitter: Nee, ik ga u nu echt stoppen, mijnheer Dreijer. Sorry, maar u bent echt in discussie aan het gaan nu met de inspreker. Dat vind ik gewoon niet prettig.

De heer Dreijer: Voorzitter, ik wil gewoon even duidelijk krijgen of wij het over dezelfde zaken hebben. Want ik proef een beetje dat mevrouw het over parkeerplaatsen heeft. Ik zeg, er zijn auto's geteld en als het niet goed overgekomen is, dan is er dus duidelijk iets mis in de communicatie en dan moeten we dus daar ook aan werken. Dat is wat ik naar boven wil halen.

Mevrouw 't Hart: Dat is absoluut duidelijk, dat is absoluut iets wat steeds misgaat in de communicatie. Dat ben ik 100 procent met u eens.

De voorzitter: Volgens mij heb ik nu iedereen gehad. Nog een keer? Ja, de heer Van Leeuwen, D66.

De heer Van Leeuwen: Ja, om het nog heel scherp te krijgen. Mevrouw 't Hart, dank u wel voor al uw inhoud die u aan ons geeft. Er is een aantal dingen gezegd, uw bestelling aan ons. Ook een technische sessie voor bewoners zoals de uitleg die wij hebben gehad de afgelopen week, dat voor de bewoners ook duidelijk is wat

nou precies de rationale is en wat er uitgelegd is. Ik heb u horen zeggen, kijk nou nog een keertje over hoe bepaalde dingen, ook de vergroening maar ook de verduurzaming, '...' beter kan. Heb ik nog dingen van uw bestelling gemist, is eigenlijk de vraag. Dus welke inhoudelijke vragen heeft u nog meer, los van parkeerplaatsen, los van nog een keertje een technische uitleg. Dus zijn er nog open inhoudelijke vragen waarvoor wij een antwoord moeten zoeken?

Mevrouw 't Hart: Wilt u nog één keer herhalen, want het laatste stukje van de vraag kreeg ik niet mee.

De heer Van Leeuwen: Welke inhoudelijke vragen van u zijn nog onbeantwoord?

Mevrouw 't Hart: Welke inhoudelijke vragen van ons zijn?

De heer Van Leeuwen: Onbeantwoord. Dus welke inhoudelijke vragen heeft u nog over het plan?

Mevrouw 't Hart: Nou, kijk, in grote lijnen zijn de plannen duidelijk. Laat ik het zo zeggen. We hebben vragen over de bomen die wegmoeten, wegen die verlegd worden. De mogelijkheid om grasbetontegels aan te leggen voor garageboxen om parkeerplaats grasbetontegels aan te leggen, dat soort zaken, daar zijn de vragen over. Inmiddels heeft de wethouder antwoord gegeven dat gelukkig de vuilnisbakken blijven waar ze nu zijn en een aantal straten worden gelukkig ook niet verlegd, maar een aantal andere straten nog wel. Dus er zijn nog wel andere details. Maar kijk, in grote lijnen is het zo dat het plan is gewoon, dat zeg ik steeds, voor 90 procent of 95 procent, zijn dat gewoon prima plannen. Alleen dat ene kleine stukje. Het ingewikkelde is bijvoorbeeld, de wethouder zegt dat ze tegemoet is gekomen, maar het vervelende is dat de wethouder tegen de bewoners heeft gezegd, ik kom erop terug. Ik geef jullie een antwoord daarop en dat hebben ze niet gekregen. Ze krijgen een persbericht van B&W waarin staat dat dit en dit geregeld is en dat er tegemoet is gekomen aan de wensen van de bewoners, maar het is niet met de bewoners besproken. Het is niet aan hen terug verteld dat dit het resultaat is. Dus het effect is alleen maar dat mensen daar alleen maar bozer van worden. Ik vind het wel heel vervelend om op zo'n feestelijke avond met zo iets af te sluiten.

De voorzitter: Zijn alle commissieleden, heb ik iedereen nu de kans gegeven om een vraag te stellen? Ja. Fijn. Mevrouw 't Hart, hartelijk dank voor uw komst naar deze feestelijke avond. U was de enige inspreker van vanavond dus dat heeft u uitstekend, wederom, verwoord. Hartelijk dank voor uw komst en ik wens u een heel goede avond.

Mevrouw 't Hart: Dank u wel, mijnheer de voorzitter.

Overige punten ter bespreking

9. Onderzoek inbesteden verwerking restafval bij HVC (RB)

De voorzitter: Gaan wij door naar agendapunt 9 en dat is het onderzoek inbesteden verwerking restafval bij HVC. Er zal een nieuw contract voor de verwerking van huishoudelijk restafval worden afgesloten met ingangsdatum 1 januari 2023. De opdracht kan worden aanbesteed in de markt of zogenoemd quasi worden inbesteed bij een overheid gedomineerde organisatie. De keuze dus tussen deze twee strategische opties bepaalt de te volgen inkoopprocedure. Mede op basis van een hiervoor uitgevoerd onderzoek, heeft het college in afstemming met het college van Zandvoort een voorkeur voor een verdere oriëntatie op en onderzoek naar inbesteding bij HVC. De komende maanden zal hier invulling aan worden gegeven. Met dit collegebesluit wordt de keuze tussen inbesteden en aanbesteden uitgesteld tot na de afronding van de

oriëntatie en het onderzoek overeenkomstig de werkwijze voor verbonden partijen. Zoals toegezegd zal bij deze keuze de raad worden betrokken. Dit vindt plaats bij de vaststelling van het principebesluit waarbij door de raad wensen en bedenkingen kunnen worden ingebracht en later nogmaals bij de vaststelling van het definitieve besluit. Het college geeft aan met het onderliggende collegebesluit dat er geen sprake is van een onomkeerbaar besluit. Voordat we naar de inhoudelijke behandeling gaan, wil ik u er nog op wijzen op een schriftelijke insprekbijdrage van de spreker van de heer Lemenschot van AEB Amsterdam. Pardon? Wie kan ik het woord geven, als eerste? Ja, de heer Rijbroek, Trots.

De heer Rijbroek: Dank u wel, voorzitter. Ja, wethouder, wanneer was u bekend met die brief? Want wij kregen eind vorig jaar het schrijven: wij beëindigen dit jaar, eind dit jaar het contract. Hadden we dan niet die brief die ik gelezen heb van AEB en dan lees dat uiteindelijk daar een soort borgstelling hebben, als je daarin meegaat, van 40 45 miljoen euro. Dan denk ik aan de woningcorporaties waarin ook werd gezegd, ja, garantstelling, niks aan de hand, totdat dat een keertje misgaat. Kijk wat er met AEB is gebeurd in Amsterdam voordat het bijna een paar keer failliet is gegaan. Ik vind het wonderlijk als ik die brief lees, maar dat zal ik straks een reactie op hebben. Wat ik ook zie, lees in dat collegebesluit ...

De voorzitter: Ja, mevrouw Verhoeff, PvdA.

Mevrouw Verhoeff: Maar mijnheer Rijbroek, bent u zich er van bewust dat daar de gemeente Amsterdam, zeg maar, de eigenaar, grootaandeelhouder was en dat wij nu juist hier overwegen om zelf met een heleboel andere gemeenten, waardoor je risico's deelt, mee te gaan beslissen, zodat je zelf kunt kijken, doe je het goed of doe je het niet zo goed?

De voorzitter: Ik ga verder.

Mevrouw Verhoeff: Nou, ik wil heel graag antwoord. Bent u zich daarvan bewust?

De heer Rijbroek: Het is van de gemeente geweest, het was bijna failliet en we hadden bijna geen ...

De voorzitter: Mijnheer Rijbroek. U heeft een vraag gehoord van mevrouw Verhoeff, wilt u daar nog op reageren?

De heer Rijbroek: Nu even niet, doe ik zo meteen. In het collegebesluit staat onder argumenten dat de verwachting is dat de tarieven tot afvalverwerking bij HVC lager zullen zijn. Het is een verwachting. We hebben geen zekerheid. Het is geen weersverwachting. Vragen die ik bij de wethouder heb, bent u op de hoogte van dat schrijven dus, daar heb ik het net over gehad, daar zal u op reageren. Maar hoe zit het nou met die emissie rechten CO₂? Daar zie ik niet al te veel over en we kunnen beter aanbesteden en kostenvoordelen halen van 200.000 tot 500.000 euro om aan te besteden. Waarom wordt hiervoor mogelijk voor inbesteden gekozen? Even kijken, wat hebben we nog meer als laatste? Ik laat het hier eventjes bij, dank u.

De voorzitter: Wie wil dan het woord? Ja, mevrouw Verhoeff, PvdA.

Mevrouw Verhoeff: Omdat ik toch al was begonnen, laat ik dan maar doorgaan, voorzitter. Volgens mij heeft het college echt een gebogen afweging gemaakt, dat is bijna dubbel op. Er was een punt waarop aanbesteding beter zou scoren en alle andere punten passen eigenlijk heel mooi in lijn met wat in de discussies over het voorstel verbonden partijen is gedaan. De afweging van het college loopt volgens die lijnen en als het met meerdere gemeenten gezamenlijk gewoon kan en mogelijk is, zodat je als gemeente aan het stuur zit of mede

aan het stuur zit met de andere partijen. Als we zien dat hier steeds meer partijen bij aansluiten waardoor ook de kansen en risico's, we hebben toch allemaal vergelijkbare wensen en problemen in deze sfeer. Het ook mogelijk is een aantal risico's op te vangen, dan zouden wij als PvdA zeggen, dit past zo mooi bij wat wij eigenlijk willen. Daar waar nodig heb je verbonden partijen nodig, maar daar waar dat niet nodig is, zorg dan dat je zelf aan het stuur zit en kies voor investering. Dus hulde, college, dat jullie deze afweging hebben gemaakt en we wachten dus af of we daar ook definitief de vlag over uit kunnen steken of dat we toch nog tegen risico's oplopen waarvan we zeggen, ja, helaas, dit wordt hem niet, we gaan aanbesteden en ook die risico's, zien wij, worden ondervangen door het college. Dus goed idee.

De voorzitter: De heer Hulster, Actiepartij.

De heer Hulster: Dank u wel, voorzitter. Ja, de afvalverwerkingsmarkt is een uiterst complexe markt en ja, het ingewikkelde daaraan is dat je eigenlijk als afvalleverancier, zoals de gemeente, weinig zicht hebt wat er nou gebeurt met al die afvalstromen en hoe dat verder versneden wordt. Er was laatst een programma over de kledinginzameling en daaruit blijkt dat uiteindelijk de kleding dan op het strand in een Afrikaans land of in de natuur terecht komt. Dat is eigenlijk de reden waarom wij als Actiepartij zeggen dat het heel goed is om dus zeggenschap te hebben over je afvalverwerker. Het is niet iets wat je zomaar aan de markt moet overlaten omdat het gewoon een heel ingewikkelde, diffuse markt is waar allerlei reststromen dus inderdaad illegaal gedumpt worden. Dus ook allerlei perverse prikkels zitten er in dat partijen denken, we kunnen hier mooi geld aan verdienen als we dit ontduiken. Daarom denk ik dus dat het heel verstandig is als we hier echt aan deze investering, voor de investeringsoptie kiezen, zodat we beter controle hebben over wat er gebeurt met ons restafval.

De voorzitter: Mevrouw Schneiders, GroenLinks.

Mevrouw Schneiders: Dank u wel. We zijn het wel eens met de Actiepartij in dit opzicht, want ik denk dat het heel belangrijk is om wel zeggenschap te hebben en dat heb je als je aandeelhouder wordt en dan is het dus beter om te investeren en aandeelhouder te worden dan aan te besteden en dus geen zeggenschap te hebben. Misschien een heel klein beetje. Bovendien vinden wij het ook heel belangrijk dat we zeggenschap hebben over hoe duurzaam er wordt gewerkt en dat we ook bij dat bedrijf een beetje kunnen kijken van wat we doen en wat doen we met afval scheiden en met allerlei afvalstromen. Daar moeten we toch bovenop zitten, dat moeten we niet aan de markt overlaten. Het kosten proces, dat is me nog niet helemaal duidelijk, eerlijk gezegd. Ik had nog technisch willen vragen hoe dat nou zat met die 40 tot 45 miljoen die we ergens neer moeten leggen, blijkbaar. De vraag is of we die neer moeten leggen of dat we die alleen maar als een soort garantie moeten hebben. Misschien dat de wethouder dat toch iets over kan zeggen, ook al heb ik het niet technisch gevraagd. Dat was eigenlijk de belangrijkste vraag. Ik denk, ik ben het er helemaal mee eens. Wat ik nog wilde zeggen, is, we hebben natuurlijk HVC en Omrin en HVC is ook nog heel dicht bij en we moeten de vervoersbeweging natuurlijk wel zo klein mogelijk houden. Dus als we bij HVC terecht kunnen, dan lijkt mij dat wel de beste optie gezien de korte afstanden. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Van Leeuwen, D66.

De heer Van Leeuwen: Ja, voorzitter, dank u wel. Ja, van D66 een iets ander geluid, want ik denk dat we het in deze raad met elkaar eens zijn dat we zorgvuldig en circulair met ons afval willen omgaan en ook dat Haarlemmers daar een eerlijke prijs voor betaald. Zoals we allemaal weten, zijn wij als Haarlem niet de goedkoopste met afvalstoffenheffing. De vraag is eigenlijk, en de heer Hulster van de Actiepartij zei het al, de afvalmarkt is een heel complexe markt. Maar de vraag is eigenlijk een heel complexe vraag. Namelijk, hoe

zitten wij nou het meest aan het stuur als het gaat om innovatief, circulair en ook om kosten, want dat doet er gewoon toe. Dat doet er toe voor de Haarlemmers, dat doet er toe voor ons als raad. Eigenlijk is dat antwoord nog niet heel eenduidig te geven en waar worden wij als D66 dan heel blij van? Dat het college aan duidelijk aangeeft, dat staat ook op de agenda, het college geeft aan met onderliggend collegebesluit er geen sprake is van een onomkeerbaar besluit. Wat ons betreft blijven ook bij de mogelijkheden nog op tafel liggen, zei het al, dit gaat over circulariteit, over kosten en ook over sturing. Als ik dan zie dat je bij de HVC, dat daar al 48 aandeelhouders zijn, dan vraag ik aan mijn collega's die zeggen, ja, als je aandeelhouder wordt, dan zit je echt aan het roer. Nou, hoe goed is dat roer bevallen bij organisaties zoals bijvoorbeeld Spaarnelanden, waar we toch 95 procent aandeelhouder zijn? Dus daarom, wat D66 betreft, laten we kijken naar die circulariteit, laten we kijken naar innovatie en laten we ook kijken naar de kosten.

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Verhoeff, PvdA.

Mevrouw Verhoeff: Ja, mijnheer Van Leeuwen, ik wil eigenlijk graag. Nee, laat ik het anders zeggen, ik hoop dat u ook blij bent met het gegeven wat hier in deze nota staat, dat er een kans is, dat is de inschatting van het college, dus we gaan kijken dadelijk of ze dat nog steeds vinden als ze het verder hebben uitgewerkt, dat het wel eens op de korte termijn niet geld oplevert, maar op de iets langere termijn wel. Dus dan moet u dan toch als D66, als u over de kosten gaat, de vlag voor uitsteken en hopen dan ook dat dat gebeurt over een paar maanden.

De heer Van Leeuwen: Dat hoop ik zeker, alleen ik zie ook dat de afvalmarkt een bijzonder competitieve markt is, dat wij in Nederland een overschot hebben aan afvalenergiecentrales en dat er ook een prijsdumping plaats heeft gevonden, zeker met nu het verbod op invoer van afval. Dat er dus eigenlijk een *race to the bottom* is. Dat er heel veel mensen bijna geld toe gaan geven om onze afval op te halen. Zo werkt een marktprincipe. Dus wat ik probeer te zeggen, het is een bijzonder complexe markt, het kan zijn dat het oordeel van het college op dit moment klopt, maar, en dat geeft het college zelf ook aan, we sluiten het andere besluit niet uit, dus wat wij als D66 vragen, laten we op blijven letten op de zaken die wij als raad en als college belangrijk vinden, circulariteit, innovatie, maar ook kosten, want we zijn best een dure gemeente. Dus dat moet, wat ons betreft wel allemaal op tafel blijven. Dus ja, we kunnen de lijn van het college herkennen, maar laten we niet blind zijn voor de andere optie. Dus beide opties op tafel.

De voorzitter: U wil uw termijn, of? Ja, de heer Dreijer, CDA.

De heer Dreijer: Ja, dank u wel, voorzitter. Het CDA heeft eigenlijk ook wel een beetje hetzelfde geluid als D66. Het is wellicht minder risicovol om in te besteden dan aan te besteden, controle op de verschillende stromen, vraag ik me af of dat beter gegarandeerd is bij de verbonden partijen dan bij een AEB bijvoorbeeld. Als ik gewoon even naar de tabel kijk die erbij staat, dan heeft de AEB gewoon ontzettend goede cijfers staan. Ze hebben een betere RE status op een van de verbrandingslijnen, ze zitten dichterbij, dus ze hebben de voetprint op vervoer is beter, ze hebben grotere capaciteit, prijs is lager. Dus op grond daarvan zou je, als je alleen daarnaar zou kijken, dan zou je direct zeggen, we gaan naar AEB. Even kort, volgens mij moeten we ons concentreren op de HVC en de rest even links laten liggen, en de AEB. Dus beide toch gaan onderzoeken wat daar de beste proposities zijn, wat financieel het beste ding is en waar we ook de beste controle hebben op alle grondstoffenstromen. Dan willen we graag terug naar commissie zien, in een mooi tabelvormpje graag, dat is makkelijk te lezen, wat dat dan is. Dank u wel.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Visser, ChristenUnie.

De heer Visser: Ja, wat zegt het CDA nu? Volgens mij moeten we bij de optie van AEB, dat kan alleen met aanbesteden. Dus wat bedoelt u met alleen focussen op AEB? Want als u voor AEB zou willen gaan, moeten we toch aanbesteden? Of heb ik het nou verkeerd begrepen?

De heer Dreijer: Nee, ik zei beide, beide onderzoeken. Gewoon even goed kijken hoe het inbesteden, wat dat eindelijk op gaat leveren, ook financieel et cetera. En ook te onderzoeken hoe we gaan aanbesteden, wat dat oplevert.

De heer Visser: Ja, maar AEB kan niet via inbesteden. Dus als je zegt dat je AEB ook wil bekijken, dan zeg je eigenlijk dat je ook aanbesteden wil bekijken, want een aanbesteding kan ook opleveren dat het niet AEB wordt, maar een andere partij.

De heer Dreijer: Nou ja, als er een betere partij is die én goedkoper is én een lagere voetdruk heeft, wie ben ik dan om te zeggen, dat moeten we niet doen.

De heer Visser: Dan spreekt hij zichzelf dus tegen, want u zegt, leg even alles opzij.

De voorzitter: Mijnheer, ja, inderdaad, dat is het leuke van voorzitter zijn, dat je het woord mag geven. U heeft het woord. Mijnheer Visser.

De heer Visser: Dank u wel, voorzitter. Dan spreekt u zichzelf tegen. Aan de ene kant zegt u, even focussen, alles opzij leggen, vervolgens zegt u twee dingen waar u op wil focussen, maar een van die twee betekent aanbesteden en aanbesteden betekent juist dat je niks opzij mag leggen, want iedereen die aanbiedt, die moet je beoordelen. Dus gaat u nu focussen op HVC of wilt u alle opties, inclusief aanbesteding, open houden?

De heer Dreijer: Nou, ik denk dat je, als je gaat aanbesteden, dat je het moet openhouden. Maar ik kijk eerlijk gezegd naar het lijstje wat hier staat, dat tabelletje, alles wat onderzocht is wat in de tabel staat. Dan zeg ik, de AEB komt daar het beste uit als aanbestedingspartij en de HVC om in te besteden. Volgens mij moeten we daarna kijken. En als je dus gaat aanbesteden, zullen meer partijen misschien zich gaan aandienen. Maar of ze een goede kans maken, ik betwijfel het.

De voorzitter: Ja, interruptie, mevrouw Verhoeff.

Mevrouw Verhoeff: Mijnheer Dreijer, ik begrijp wat u zegt, dat zegt het college ook. Als je gaat aanbesteden, dan zijn er een aantal voordelen in geld te halen, maar heeft u ook dan de afweging gemaakt naar de kwalitatieve aspecten die juist op dit moment, en het college gaat nog verder nazoeken of dat ook inderdaad leidt tot de aannames die hier staan, dat inbesteden een aantal andere voordelen heeft. Dus als we dat eerst verder onderzoeken, je kan altijd ten halverwege keren, maar bent u het met me eens dat dat dan wel gebeurt? Want dat aanbesteden kan altijd nog, want er is restcapaciteit genoeg in de markt.

De heer Dreijer: Ja, uiteindelijk moeten we natuurlijk wel voor het eind van het jaar iets hebben, dus we hebben niet alle tijd. Dus ik zou zeggen, je moet naar de beide zaken kijken. Je moet en naar kwaliteit en prijs kijken en kwaliteit in de zin van ook, wat gebeurt er met de afvalstromen? Wordt er goed, kunnen we het goed monitoren et cetera. Volgens mij moeten we het op die manier doen.

De voorzitter: Uw termijn? Ja. Mevrouw Baas-Oud, OPH.

Mevrouw Baas-Oud: Dank u wel, voorzitter. Ik wilde me aansluiten bij D66 en het CDA. Beide opties openhouden en wij verwachten dat we goed geïnformeerd worden. Dat zou ik wel graag van de wethouder horen wanneer dit weer ter sprake komt en dat beide opties openblijven, dat we uiteindelijk een goede keuze kunnen maken.

De voorzitter: Wie wil dan zijn termijn? De SP.

De heer Bloem: Voorzitter, deze feestelijke commissie wordt het feestelijke woord inbesteden gebruikt. Ik weet nog wel dat de SP met pek en veren de commissie uit werd gejaagd als het om inbesteding ging. Maar dat ging over zorg, dat moeten we natuurlijk aan de markt overlaten. Nee, het is maar een onderzoek natuurlijk, maar we zijn echt heel blij dat dit actief, dat dit gewoon als optie, misschien zelfs als voorkeursoptie. Het staat er niet, maar ik lees het wel ongeveer. Misschien is dat een beetje droom denken. Nee, heel goed, want het is een publieke taak en het moet dan ook een publieke zaak zijn. Ja, ik snap wel dat je als aandeelhouder van zo'n hele grote club misschien weinig hebt, maar het is wel het publieke belang en als er geld overblijft aan het verwerken van grondstoffen, ik heb nog niemand gehoord, zelfs mijnheer Dreijer niet. Het is niet afvalverwerking, maar het is '...' grondstoffen verwerken. Circulair. Dan is het belangrijk dat we dat ook gewoon in dat perspectief zien. Dus de totale winst. En waar een commercieel bedrijf de winst in euro's ziet, ben ik blij als we dit zouden kunnen gunnen, als dat echt goed uitpakt, aan een partij die dit gewoon in het totaalplaatje ziet. Dus wij hopen dat er een hele positieve uitkomst uit het onderzoek komt, zodat wij dit gewoon in publieke handen kunnen houden.

De voorzitter: De heer Aerssens, VVD.

De heer Aerssens: Ja, voorzitter, dank u wel. Afvalverwerking en de afvalstoffenheffing is in Haarlem enorm hoog. Daar hebben we als alle Haarlemmers gezamenlijk last van en dit is eigenlijk een kans om dat ook nog eens goed onder de aandacht te brengen. Afvalinzameling, of grondstoffeninzameling, is een publieke taak van de gemeente en die moet op een fatsoenlijke wijze geregeld worden. Wat hier nou voorgesteld wordt met garantstellingen van 40 45 miljoen, ja, dat vinden we nogal wat. In een geval waarin je bijvoorbeeld zou gaan aanbesteden, kun je eisen stellen in plaats van dat er aan jou eisen gesteld worden. Andersom dus. Ik hoor graag van de wethouder wat er het nadeel zou zijn van om beide processen eens tegelijkertijd te gaan onderzoeken. Zowel te gaan kijken van goh, wat levert inbesteding op en wat zou aanbesteding op kunnen leveren en kunnen we daarbij, bij aanbesteding, ook onze wensen op het gebied van duurzaamheid, op het gebied van het scheiden van afval, vervolgens meenemen. VVD is erg voor nascheiding, dus ook dat zouden we daar bijvoorbeeld al bij kunnen betrekken, om dat nog extra onder de aandacht te brengen. Ook vinden we het wel belangrijk om gewoon met meerdere partijen te kijken, om te kijken wat nou een goede prijsstelling is, zodat we ook op een fatsoenlijke wijze kunnen handelen en met ons geld om kunnen gaan. Ik verwacht eigenlijk dat een dergelijk onderzoek wel gedaan wordt alvorens we een daadwerkelijke keuze maken en een garantstelling, daar hoort ook een heel uitgebreide risicoanalyse bij. Ik hoop dat daar ook echt wel naar gekeken gaat worden. Flexibiliteit is voor ons ook wel een belangrijk punt en wat uit inspraakbijdrage vanuit de AEB al heel erg helder stond, dat er geen uittredingsregeling zou zijn, wat betekent dat je, zodra je daar HVC gaat, je niet meer terug kan. Dat willen we best wel bijzonder, want je zou altijd moeten kunnen kiezen voor een andere partij om ook op termijn je afval of je grondstoffen door een andere partij te kunnen laten inzamelen als dat uiteindelijk beter is of als daar misschien de technologie verder ontwikkeld is. Dank u wel.

De voorzitter: Wie wil dan het woord? Nee? Mooi. Dan wil ik alleen nog even opmerken dat ik net zei dat die schriftelijke inspraakbijdrage van de heer Lemenschot was, maar dat is niet correct, het is van de heer Lemenschot. Dat ik dat even recht heb gezet. Dan ga ik nu het woord geven aan de wethouder

Wethouder Berkhout: Ja, dank u wel, voorzitter. Volgens mij, u gaf het ook aan het begin helder weer, dat hebben we ook geprobeerd te doen. Dit is dus een proces wat verschillende stappen kent, dus ook eventjes voor OPHaarlem, tuurlijk neem ik u uitvoerig mee in de vervolgstappen. Ik heb ook gepoogd dat met dit stuk te doen, bij de uitvoering geprobeerd te zeggen welke fases. Dus er komt nog een go no go moment. We kiezen wel een richting, dus we zeggen, HVC, we hebben dat twee keer met externe onderzoeken van K plus V verkend. Ik zal daar straks ook nog wel dieper op ingaan. Maar we zeggen wel, we spreken een voorkeur uit voor HVC, maar dat gaan we onderzoeken. Nou, volgens mij zijn mevrouw Verhoeff dat ook, daar kan echt nog wel uitkomen dat we, dat gaan we actualiseren op een aantal categorieën natuurlijk en dan komen we uiteindelijk met dat principebesluit of we komen op het moment dat we zeggen, we hebben het vooronderzoek gedaan, het ziet er toch misschien minder rooskleurig uit dan waarop wij nu deze afweging of deze voorkeur uitspreken. Dan kunnen we terugvallen op die aanbestedingsroute. Maar ik hoop echt wel met u, of je gaat wel met zo'n principebesluit aan de slag, dan krijgt u gewoon de zienswijze, dus die wensen en bedenkingen, dan bespreken we het hier, is het ook een raadsstuk. En dan gaan we uiteindelijk, dan wordt dat uitgewerkt, best wel intensief, en dan kom je naar het definitieve besluit en ook daar heeft u weer wensen en bedenkingen. Dus het is een intensief tijdspad waar u echt heel nadrukkelijk bij wordt betrokken. En wat ik zei, de volgende stap, dan is het vooronderzoek gedaan, daar wordt heel expliciet ook echt, ik ga het ook nog zo wel zeggen, maar ook echt op nascheiding ingegaan en dan komen we hier met elkaar terug. Wel met een nieuwe raad, natuurlijk, maar dan gaan we echt wel eventjes zeggen van hé, herbevestiging van de eerste voorkeur of hé, er zijn wat andere overwegingen. Dan komt u daar een uitspraak over doen. Dus ik hoop dat dat ook wat lucht geeft, dan proberen we ook echt het stuk ook zo op deze manier in te steken. Dan gaan we nu heeft dus ook de inhoud in duiken. Ik ga even een aantal van uw vragen langs. Trots, deze brief van AEB is van 4 maart, zoals u kunt zien bij de datum. Dus dat is een reactie van AEB recent vorige week binnengekomen op basis van ons collegebesluit. Dus dat dat er eerder zou zijn geweest of iets dergelijks, dat is niet zo. Daar geeft u daarnaast, u geeft in uw verhaal, ik moest even zoeken naar de vragen, maar maakt u zich zorgen over de financiële onzekerheid of iets dergelijks. Maar daar verwees u ook met name, denk ik, naar die afgelopen jaren waarbij we bij AEB het contract hebben gehad wat we nog het afgelopen jaar hebben. Dat is ook een van de afwegingen waarom we nu kijken, nu dus in 2023 het contract afloopt, willen wij naar stabiliteit of willen wij naar die andere kant terug? Ik kan u wel zeggen dat HVC, met al zijn aandeelhoudende partijen, een behoorlijk goed financieel stabiel gespreid risico met zich meebrengt. Ook hier eerder gememoreerd. Dus ik zocht eventjes, ja, die onzekerheid zit wel gepaard bij die marktpartij. Voor uw beeld, inmiddels ook overgenomen door een Chinees bedrijf. Dus het is in Chinese handen gekomen. Ik heb nog niet meteen dat soort associaties, maar ik wil even, er is wel een nieuwe ontwikkeling van aandeelhouderschap van de gemeente Amsterdam naar echt markt, maar ook internationaal, en hun focus is op verbranden. Nou ja, dat alles maakt een afweging waarop wij nu deze voorkeur uitspreken. Het afvangen van CO2, had u ook nog een vraag over. Ook daar kan ik zeggen, dat is op dit moment beter geregeld bij HVC. Dus ook daar zocht ik even naar u. Maar ik zie een hand.

De voorzitter: De heer Rijbroek, Trots.

De heer Rijbroek: Ja, even toegevoegd. Wat betreft, we willen ook op dat restafval meer controle hebben. Even verwijzend naar AEB, kijk die documentaire van Zembla nog eens na, de gouden bergen. Er zijn inmiddels ook zat documenten over. We moeten geen illusie als raad hebben, u niet, niemand niet. Wij zijn geen politie, wij zijn geen ordehandhavers, maar er is daar genoeg gebeurd. En dan je dan denkt bij HVC van dat zal dan wel onder controle komen. Ik hoop het, ik hoop het van ganser harte. Maar als jij dan ook nog garantstellingen hebt van 40, 50 miljoen en het zou op die gronden misgaan, dan ben je medeverantwoordelijk, mede aansprakelijk. Zo in die context bedoel ik het. Wij willen het wel, maar we zijn geen handhavers.

Wethouder Berkhout: Oké, nee, ik snap, als je eenmaal inderdaad voor inbesteden kiest, dus je gaat een wat dat betreft langdurige samenwerking aan, een bepaalde commitment wordt daarvan gevraagd. Dus alle partijen die er tot nu toe aangesloten zijn, daar is eigenlijk volgens mij bij de akte van oprichting is zelfs die vraag van 40 miljoen garant gevraagd. Maar het is inderdaad, het is nadrukkelijk garantstelling. Dus ook wij gaan in dit vooronderzoek kijken, wat is ons dat waard? En dan weeg je ook risico's af. Tegelijkertijd zien we een hele financiële stabiele club bij HVC. Dus dat maakt ook een afweging dat wij ook nu al de voorkeur uitspreken, maar dit komt nadrukkelijk terug in de verdere verkenning. Maar u geeft wel inderdaad het beeld van afval verwerkers en de instabiliteit. Oké. Ik moet denk ik iets sneller. Eventjes, PvdA, we hanteren ook inderdaad de lijnnota verbonden partijen. Een afweging is inderdaad ook stabiliteit, inderdaad, ook zekerheid voor de langere termijn. Ook hier denk ik dat wij de afgelopen jaren ook wel met elkaar het gesprek hebben gehad over de AEB en soms de onzekerheid die daarmee gepaard ging. Nou, ik zal er niet veel over uitweiden, maar dat zijn natuurlijk afwegingen die je op dit moment nu kan maken. Dus die maken we ook. En inderdaad, wat u ook zegt, ja, we kiezen nu voor een vooronderzoek, daar brengen we risico's in kaart en bij de volgende fase kunnen we inderdaad ook weer die terugvaloptie of die aanbesteding, dan gaan we dat proces in. Dan Actiepartij zegt inderdaad, wij willen wat meer zicht op wat gebeurt er met restafval. Kan je dat wel aan de markt overlaten of moet je daar eigenlijk als overheid, of is dat meer publieke taak? Dat hoor ik van meerdere partijen. Eens, als we bij inbesteden zouden kiezen, dan zou bij HVC inderdaad het zicht op materiaal of grondstof stromen veel helderder zijn. GroenLinks geeft ook een beetje in dat verlengde dat weer. Gft, ons gft wordt nu ook al bij HVC verwerkt. Dus waar je eigenlijk tot op heden alleen maar je restafval dat verbrand wordt, we hebben de niet al te goed functionerende na scheidingsinstallatie bij AEB, maar in principe wordt het restafval verbrand. En wat je bij AEB en bij HVC zie je toch wel dat we al een aantal reststromen daar ondergebracht hebben en dat is misschien ook wel, dat is ook een beetje, daar komt dan beleid versus uiteindelijk een partij die je daarbij zoekt. Volgens mij hebben allemaal ons doel ook om uiteindelijk die reststroom, om daar meer op in te gaan zetten, nou, dan heb je dat wel bij één partij belegd. Maar goed, dat is een afweging waardoor we die voorkeur uitspreken. Dan eventjes kijken, bij GroenLinks, ik denk dat we echt bij de volgende fase nadrukkelijker dus ook terugkomen bij die afweging om zo garant stelling aan te gaan. Want inderdaad, het is een fors bedrag. Tegelijkertijd, het is een garantstelling. Maar ja. Dus we willen in kaart brengen, hoe stabiel is die partij met wie we die garantstelling aangaan? Ik kan trouwens wel zeggen dat wat we hebben meegekregen, ik heb hier ook wel vragen naar, dit is dus inderdaad tot op heden de gangbare norm en elke nieuwe aantredende partij bij HVC zal 40 tot 45 miljoen garantstelling moeten '...'. Tegelijkertijd is de financiële positie van HVC inmiddels, ze hebben een eigen vermogen van 150 miljoen, het is een stabiele club, dus je zou, maar dan ben je wel inmiddels aandeelhouder, dan kan je het gesprek aangaan, kan dat niet wat lager? Maar dat is dus een vervolgstap waarmee je met elkaar om de tafel gaat. Dan eventjes D66. Ik denk een terecht punt, u maakt zich ook zorgen over de kosten en dat is ook een gesprek hier vaker gevoerd, of in andere commissies als het gaat om de hoogte van de afvalstoffenheffing. Ik denk op zich wel dat het interessant is om te zien dus dat bij zo'n inbesteding dat die kosten op de korte termijn te overzien zijn, was dan de inschatting van het college. Wij maken ons wel zorgen, dus in algemene zin, als het om afvalscheiding gaat, over de kosten op lange termijn. Ook al eerder over gehad, afval verbranden, daar kan je misschien met een korte termijn aanbesteding, kun je daar misschien nog best wel gunstig uitkomen, die markt is flexibel. Tegelijkertijd hebben we ook een regeerakkoord gezien wat ook weer meer gaat inzetten op uiteindelijk circulair. Een paar jaar geleden hebben we opeens een fikse verhoging van 35 procent van de afvalverbranding belasting gehad. Wat je dan doet is, dan moet je uiteindelijk als gemeente gaan betalen, extra gaan betalen over dat verbrande restafval, zonder dat je dat geld kan investeren om uiteindelijk minder restafval te creëren. Dat zijn dus ook afwegingen waarbij je misschien ... Een inbestedingstraject is er wel eentje voor de langere adem, dus we gaan dat niet eventjes voor vijf of tien jaar aan. Maar dan werk je ook wel met elkaar naar die lange termijn toe en dat is ook een afweging. Maar ik ben er met u eens, dat signaal is een heel belangrijk

signaal. We doen dit ook trouwens samen met Zandvoort. Ik wil niet zeggen, niet altijd de meest duurzame gemeente van Nederland, maar dat is op zich een mooi proces. Allebei vallen we bij Spaarnelanden. Maar dan zie je wel toch de afwegingen ook van een gemeente als Zandvoort, kiest ook voor HVC. Ik vind dat toch nog wel iets om genoemd te hebben. Maar de kosten dus worden verder uitgewerkt in het vooronderzoek. Dan CDA, als we dat dus in die volgende stap, zo hoor ik u, denk ik, hier terugkomen, dan wil ik dat overzichtelijk hebben. Welke keuze ligt voor of welk onderzoek heeft u gedaan? Dus wel eventjes om te zeggen, we gaan dus niet beide sporen, dus misschien ook bij VVD wel handig, we gaan nu niet gelijktijdig beide processen doorlopen. Dat kan niet. Een inbesteding is echt wel een intensievere procedure, want je gaat met elkaar een intensieve samenwerking aan. Dus dat is een andere ... Het is niet alleen dat zij eisen aan ons stellen, wij stellen ook eisen die andere kant op, in reactie op de heer Aerssens. Maar dat is echt wel een andere procedure, ik denk dat de heer Visser dat ook net eventjes memoreerde, dan de aanbesteding. Dus wat wij gaan doen is onze eigen aandachtspunten, onze overwegingen, daar gaan we kijken, matcht dat bij een HVC? Dat wordt dat vooronderzoek en dan komen we terug en dan zeggen we, nou, dit is ... Dan ligt ook uiteindelijk de zienswijze bij u voor, vinden we dit voldoende om hiermee verder te gaan? Kosten, continuïteit, kwaliteit, alle punten zoals in de nota genoemd. Dat moeten we overzichtelijk in kaart gaan brengen, dat ben ik met u eens. Dan kan je zeggen, dat is niet voldoende, dat is misschien duurder dan verwacht, dat vinden we niet interessant. Dan kan je terugvallen, maar dan start je een aanbestedingsprocedure. Dus in navolgend gaan we die onderzoeken doen, zou je kunnen zeggen.

De voorzitter: Ik geef even het woord aan de heer Dreijer, het CDA.

De heer Dreijer: Ja, twee dingen. U zei in uw verhaal dat de CO2 afvang bij HVC beter zou zijn dan bij AEB. Dat soort dingen wil ik ook wel in cijfers terugzien. Want '...' aanwezig, aanwezig. Al dat soort zaken, maar u zegt van, we gaan dat uitzoeken, we gaan het traject in met inbesteding, maar dan komt er een kostenplaatje uit en allerlei cijfertjes, maar dat wil je wel ergens mee kunnen vergelijken. Ik kan niet zo beoordelen of het nou duur of goedkoop is, dat moet je altijd afzetten tegen iets anders. Dus er zal iets tegenaan gezet moeten worden.

De voorzitter: Wethouder, u heeft het woord.

Wethouder Berkhout: Ja, maar dat hebben we ook op dit moment inderdaad met K+V aan de voorkant nu gedaan. Ik snap wat u zegt, ik moet ook eventjes kijken in hoeverre je dat met een soort van benchmark gegevens dan kan ... Maar ik wilde in ieder geval zeggen, we kunnen niet beide procedures tegelijkertijd starten. Maar wat ik u hoor zeggen, vind ik best wel legitiem, hoe kan ik die afweging maken? Dus breng helder in kaart wat uit het vooronderzoek komt, welke risico's lopen we dit en dat, maar hoe kan ik dat wegen? Die neem ik mee naar het vooronderzoek. Ik denk dat dat een belangrijk signaal is.

De voorzitter: U heeft nog een interruptie van de heer Aerssens van de VVD.

Wethouder Berkhout: Ik wilde net uw vraag gaan beantwoorden, maar goed, als u ...

De heer Aerssens: Ik heb eerst hier nog een vraag over, dus dan mag u zo meteen de andere vragen beantwoorden. Maar ik hoor heel graag waarom het niet kan. Want u zegt, het kan niet, we gaan het niet doen, maar waarom kunnen niet gewoon beide processen op hetzelfde moment doorlopen worden? Want dat is juist eigenlijk waar mijnheer Dreijer geloof ik om vraagt, dan heb je echt helder inzicht.

Wethouder Berkhout: Nee, het zijn wezenlijk andere processen. Het zijn gewoon wezenlijk andere processen. Of je een marktverkenning gaat starten voor een korte termijn, op prijs wellicht, of dat je een langere relatie met elkaar aangaat. Een inbesteding, een HVC doet nooit mee aan aanbestedingen, daar kunnen ze misschien ook op de korte termijn op concurreren. Dus het is een heel ander proces. Het vraagt ook een veel uitgebreider onderzoek, van beide kanten. Dus wij ... Nee, om meerdere redenen, volgens mij is dat ook de taal niet gebruikelijk op die manier, om dat te vergelijken. Dus wij zeggen van nee, je moet een keuze maken, het is best wel een intensief vooronderzoek om een inbestedingsprocedure te starten, maar het zijn, wat dat betreft, ongelijke processen. Volgens mij kwam dat hier ook eerder ter sprake. Dus nee, dat lijkt me niet. En dan eventjes kijken, dus ik gaf het net al een beetje in de beantwoording op andere partijen, want ik kom nu bij uw vragen. U zegt, dit is dan een partij die aan onze eisen stelt, 40 45 miljoen. Nee, je gaat met elkaar een langjarige samenwerking aan, in principe, een inbesteding is niet niks. Dan kan je dus eisen aan beide kanten stellen. Uw punt voor nascheiding, ik denk dat dat heel legitiem is, vaker in de commissie gezegd. Bij beide partijen kan nascheiding plaatsvinden. Dat is natuurlijk een keuze en hier zoek je een partij met wie je dat verwerkt. Ik wil wel gezegd hebben dat dat ook hier, de eerste inschatting van het onderzoek wat we hebben gedaan is dat nascheiding, dat er meer capaciteit bij HVC is dan bij AEB. Ook daar het verleden van de niet functionerende nascheidingsinstallatie.

De voorzitter: Ja, wethouder, u roept het natuurlijk wel een beetje op. De heer Dreijer, CDA.

De heer Dreijer: Nou ja, de capaciteit in het tabelletje is juist precies andersom. Dus meer capaciteit bij de AEB dan bij de HVC, in het tabelletje, ja.

Wethouder Berkhout: Ik moet even kijken ... Wacht even, misschien ga ik dan net ... In ieder geval beide kunnen na scheiden. We hebben een slecht functionerende nascheidingsinstallatie bij AEB gehad, dus ik moet even kijken wat het tabelletje ... Dat de capaciteit aanwezig is, oké. Soms ga ik weer teveel de inhoud in, natuurlijk. Dit gaan we onderzoeken. Dank u wel. Dit is altijd toch wel fijn, in zo'n commissie beheer, dat ik gefactcheckt wordt. Dus ik moet ook ophouden dan. Dank, de heer Dreijer. Beide, houdt het op hoofdlijnen, heel goed en uittreding. Een vraag in de brief van de AEB, ook door u gesteld, kan wel degelijk. Er is niet een regeling, het is niet gebruikelijk, natuurlijk. Er is nog nooit iemand bij HVC uitgetreden. Tegelijkertijd is dat wel degelijk een ... Wij gaan dat ook meenemen, want wij willen ook weten onder welke voorwaarden ... Je gaat een huwelijk aan, maar goed, als we weer uiteindelijk willen scheiden, hoe gaan we dat doen? Ik mocht die metafoor niet gebruiken, volgens mij, ambtelijk, maar dat maakt ook niet uit. Dat komt ook terug bij dat volgende moment, dan gaan we kijken, oké, wat zijn dan die voorwaarden om eventueel weer te breken met elkaar. Volgens mij heb ik daarmee veel te uitgebreid toch de meeste vragen beantwoord, voorzitter, ik stop.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder. We gaan even kijken of er behoefte is aan een korte tweede termijn. Heeft iemand nog aanvullende vragen of opmerkingen? Nee? Dan ... Ja, mevrouw Schneiders, GroenLinks.

Mevrouw Schneiders: Ik wil nog een opmerking maken over dat aanbesteden en dat had ik misschien net ook als een vraag kunnen stellen, maar ik wou het toch maar zeggen, want als je het Europees moet aanbesteden, want dat is het natuurlijk toch, dan betekent het dat allerlei partijen mee kunnen doen, dus dan kan het ook dat wij gewoon een partij uit Limburg krijgen. Dat wou ik nog opmerken. Dat is sowieso geeft dat natuurlijk al allerlei CO2 problemen, klimaat dingen. Daar wil toch ook de VVD niet iets mee te maken hebben, neem ik aan?

De voorzitter: Dat was dan nog een tweede bijdrage van mevrouw Schneiders, GroenLinks. Ik concludeer, want de wethouder hoeft daar niet op te reageren, volgens mij? Nee. Dat dit stuk zo voldoende is besproken en het gaat ook niet door naar de raad.

10. Haarlemse Routekaart Duurzaamheid (RB)

a. Nota Haarlemse Routekaart Duurzaamheid is tevens afdoening van Motie 23 Klimaatcrisis

De voorzitter: Dan neem ik u mee met het laatste agendapunt voor deze avond, dat is agendapunt ... U, wenst u koffie? Nee. Dan ga ik u wel meenemen naar agendapunt 10, de Haarlemse routekaart duurzaamheid. Met de Haarlemse routekaart duurzaamheid laat de gemeente zien welke doelen Haarlem in 2030 en 2040 heeft om CO2 te reduceren en hoe ze die doelen wil halen en wat er aanvullend nodig is om de doelen te halen. Met deze routekaart informeert het college de raad over de stand van zaken van de CO2 uitstoot van de gemeente Haarlem, de prognose op basis van de autonome ontwikkelingen en Haarlems beleid en wat er nodig is om minimaal te voldoen aan de doelstellingen uit het klimaatakkoord. Deze informatie geeft inzicht voor aanscherping of bijsturing van het beleid. Vanuit de commissie beheer van 10 februari 2022 is de routekaart op verzoek van GroenLinks geagendeerd en de fractie gaf als reden voor bespreking aan graag in commissieverband te bespreken hoe Haarlem een circulaire stad kan worden naast alle onderwerpen voor duurzaamheid. Graag geef ik het woord dan ook aan GroenLinks.

Mevrouw Schneider: Ja, dan zit ik toch een klein beetje met een probleempje. Want ik dacht inderdaad, mijnheer de voorzitter, mijn collega Melissa Oosterbroek die doet dit punt, die zit op de Zeilweg. Die heb ik gezegd dat ze nu hier naartoe moest komen. Toen dachten we van nou, misschien vragen we dan wel even een pauze, dat hebben we niet gedaan. Inmiddels is wel de helft opgestaan. Ik heb haar nu gevraagd of ze nu wil komen en ze is hier dus over een paar minuten. Vindt u het dan erg dat we dan toch heel eventjes een kopje koffie halen?

De voorzitter: Dan lijkt het me verstandig, als ze echt binnen een paar minuten hier is, dat heeft ze u laten weten?

Mevrouw Schneiders: Ja, dat heeft ze gezegd dat ze dat zou gaan doen.

De voorzitter: Oké. Dan stel ik voor om eventjes pauze te nemen tot tien voor. Dat lijkt me wel dan eventjes collegiaal. Tien voor negen gaan we verder, met of zonder mevrouw Oosterbroek. Spannend.

Pauze

De voorzitter: Dames en heren, hartelijk welkom bij het tweede gedeelte van de commissie beheer. We gaan weer verder met agendapunt 10, de Haarlemse routekaart duurzaamheid. Ik ging het woord geven aan GroenLinks en we zijn verheugd om te melden dat de woordvoerder op dit onderwerp van GroenLinks, mevrouw Oosterbroek, aanwezig is. Dus kan ik haar het woord geven. Gaat uw gang.

Mevrouw Oosterbroek: Super. Bedankt, voorzitter en ook de commissie en de Haarlemmers thuis natuurlijk, voor het wachten. Echt bedankt. GroenLinks heeft dit stuk geagendeerd om het samen over de verduurzaming te hebben en over de circulaire economie. In de eerste plaats zijn we zeer blij met dit stuk en ook het nieuws van vandaag dat we vier miljoen krijgen voor het Ramplaankwartier waar de bewoners het eigendom van energie weer teruggeven en een onafhankelijke, ja, donuteconomie verder realiseren. Dat is echt super

gedaan en daar ben ik ontzettend trots op. Maar ja, verduurzaming heeft heel veel aspecten, dus er zijn altijd toch wel wat elementen die GroenLinks kan uitlichten om eigenlijk die volgende stap nog te maken. Vanuit die routekaart denk ik dat er heel veel kansen op het gebied van circulaire economie. We vragen nu regelmatig wel ook binnen de GWW om circulair uit te vragen, dus dat bedrijven worden beoordeeld op circulaire toepassingen. Ik denk dat het belangrijk is om dat bij alles wat we doen, te doen. Ook omdat ik heb begrepen dat we nog niet, als we dat doen, niet direct 100 procent circulair kunnen uitvragen. Maar als we nou bij alles wat we doen 10 procent circulair uitvragen, dan hebben we ook al in ieder geval een begin van een ronde economie te pakken. Dus ik wil aan de wethouder vragen of hij daar meer ruimte inziet, dat we dus, dat als we iets doen, dat we dat dan dus in ieder geval circulair ook uitvragen. De tweede vraag die ik heb, dat is de CO2 opslag meetellen wat positief is. Want we hebben ook het MRA houtbouw convenant getekend en vanuit de MRA is er ook een convenant toekomstbestendige woningbouw. Daar zou GroenLinks verder op willen inzetten en dan ook de positieve CO2 die we dus meetellen in dat hout, dan weer aftrekken van onze negatieve energie, zodat we jaarlijks eigenlijk een netto positief resultaat kunnen behouden en behalen. Misschien lukt dat nog niet volgend jaar of dit jaar of misschien, maar het is goed om die ambitie van 2030 vast te houden en gewoon jaarlijks, zoals we dat nu ook doen, kijken welke kansen er liggen en dat op te pakken en dat we dan zo naar een duurzaam Haarlem gaan. Dus die twee vragen. Ik ben heel erg benieuwd wat de rest van de commissie van dit mooie stuk vindt en onze resultaten op duurzaam doen.

De voorzitter: Wie kan ik dan het woord geven? Ja, de SP, de heer Bloem.

De heer Bloem: Voorzitter, als het gaat om duurzaamheid zijn de stukken in ieder geval een stuk beter geworden. Er is meer informatie, er is meer harde informatie en heel mooie plaatjes ook. Nou, wat kan een mens nog meer willen? Als je er een beetje op door kijkt en vooral kijk naar de begroting, want het is ook iets waar de SP denk ik, vele andere partijen ook, wel heel lang om hebben gevraagd van goh, koppel daar nou ook gewoon ook het prijsplaatje erbij, wat zijn je ambities, wat kost het en wat voor CO2 reductie kun je daarmee bewerkstelligen? Dan maken wij ons wel een beetje zorgen. Want wat de SP betreft, is pijler 12 eigenlijk centraal, namelijk werken aan een sociale energietransitie. Dat is eigenlijk een van de meest kostbare maatregelen als het gaat voor wat aanvullend nodig zou moeten zijn. Willen we het sociaal doen, dan moeten we daar veel geld uitgeven. Wat de SP betreft, is dat geen keuze, dat moeten we gewoon een sociaal doen. Ook draagvlak zal daar, pijler 13, zal waarschijnlijk veel sneller komen als je het sociaal doet. Waarschijnlijk is dat misschien '...' geld veel minder voor nodig. Dus wat ons betreft is dat vooral voor de komende coalitie de keuze die gemaakt zou moeten worden. Een vraag wat we eigenlijk niet heel erg geloofwaardig vinden, we schrikken eigenlijk wel dat we nu al bijna een half miljoen, als ik het goed lees, aan programmamanagement uitgeven, elk jaar, als het gaat om duurzaamheid. Daar hebben we direct geen gram CO2 minder van. Sterker nog, die mensen moeten ook naar hun werk. Geen printers, natuurlijk. Als wij nou al dat extra geld uit gaan geven, dan stijgen die kosten niet. Dus als wij nog 700.000 extra aan sociale uitgaven willen doen dan hebben we niet extra programmamanagement nodig of voor die 800.000 ontwikkelen van duurzame bronnen warmtenet, hebben we ook geen extra programmamanagement nodig.

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Oosterbroek, GroenLinks.

Mevrouw Oosterbroek: Ja, want we hebben ... Weet u ook dat er in Haarlem al 600 woningen van het gas af zijn en dat we dat hebben gerealiseerd in ieder geval de afgelopen vier jaar? Dus dat het niet nergens ... Dat er mensen worden ingezet om het beleid te maken en dat dat nu ook al resultaat heeft?

De heer Bloem: Ja, dat is net iets minder dan een ton per woning programmamanagement en dat vind ik toch wel een beetje duur. Nee, het is een beetje flauw om het zo te zeggen, dat begrijp ik ook wel, maar ik geef

juist aan, ik vind het nu best wel fors, maar aan de andere kant geloof ik niet helemaal dat als we al die aanvullende investeringen moeten doen, dat we dan blijkbaar met het zelfde geld kunnen. Dus graag een reflectie van het college daarop. Voor de rest wens ik vooral de volgende raad veel wijsheid, om gewoon de keuzes ook echt te maken die noodzakelijk zijn. Want we hebben hier niet zoveel in te kiezen eigenlijk, grotendeels. Wat de SP betreft zeker niet als het gaat om sociale energietransitie te doen, want dat is de enige manier om het te kunnen doen en om ook dat draagvlak te krijgen. Want anders zal het stranden en zonder draagvlak gaat het gewoon allemaal niet lukken. Goh, we kunnen natuurlijk kijken bij alle partijen in de financiële paragraaf hoe ze hier, nee, dat doen we hier in de gemeente Haarlem niet, hoe ze hiermee omgaan. Nee, dat wordt de uitdaging. Deze gelden zullen gevonden moeten worden, want dat begint, wat ons betreft, bij pijler 12 en dan het liefst zo concreet mogelijk. Ook bijvoorbeeld het verhogen van die labelstappen bij de corporatie woningen, voor die lage, dat moet veel en veel en veel eerder. Dus dat zou ook veel meer naar voren moeten. Maar goed, dat is, denk ik, voor de volgende coalitie. Veel wijsheid, voor de rest van de periode en graag reflectie op het college over het programmamanagement.

De voorzitter: Termijn? Ja, de heer Hulster, Actiepartij.

De heer Hulster: Dank u wel, voorzitter. Ja, eerst dachten we, goh, interessant GroenLinks agendeert een stuk voor de wethouder om hem een podium te bieden, maar toen we het beter lazen, zagen we dat het ook wel kwetsbaar is. Want ja, eigenlijk staat er natuurlijk in dit stuk we houden ons keurig aan de opdracht van onze verder niet zo ambitieuze overheid, het Rijk, en dan blijkt ook nog dat we er eigenlijk nog niet hard genoeg aan trekken, omdat we ineens allerlei maatregelen erbij moeten halen, omdat het gewoon nog niet stevig genoeg is wat we hier aan het doen zijn. Dus dat is dan het groenste college wat we ooit in deze stad hebben gehad. Dus dat is een interessante gedachte om mee te nemen. Ja, nou ja, goed, wij zijn in ieder geval blij dat er nu een transitiepad is. Daar krijgt dit college zeker credits voor, want we hebben al heel lang een ambitie in deze stad om klimaatneutraal te worden en er waren eigenlijk nooit uitvoeringsplannen bij waardoor het een loze belofte bleef en bleek. Nu zien we dat er stappen gezet kunnen gaan worden. Natuurlijk, we delen de mening van de heer Bloem dat het sneller zou mogen en moeten, wat ons betreft. Wat ons betreft zouden we wel buiten de lijntjes mogelijk kleuren en harder gaan, maar we zien ook dat de werkelijkheid echt weerbarstig is. We hebben vandaag IVORiM nog van de agenda gehaald, dat is weer zo'n voorbeeld van dat we de snelheid er nog niet goed in krijgen. We zien het bij de windmolens, we zien het bij de zonnepanelen op water, bij zonnepanelen op een vuilnisbelt. Er is overall weerstand tegen, het wordt echt een heidense klus om deze stad duurzaam te krijgen. En er is nu natuurlijk wel een gigantische urgentie duidelijk geworden worden, want sinds de oorlog in Oekraïne hebben we gezien dat er een ding is wat we moeten doen en er is een ding wat helpt om van de oorlogen af te komen, en dat is zo snel mogelijk van de fossiele energie af.

De voorzitter: Ga ik het woord geven aan D66, de heer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Ja, de heer Hulster zette mij aan het denken, dus ik zat nog even in gedachten, voorzitter. Ik ga beginnen met even een algemene beschouwing, dan iets over de kosten en dan iets over wat de concrete maatregelen, waar ik ook nog een reflectie van het college graag op wil. Allereerst, en het is al gezegd, wat D66 betreft heel goed dat deze stukken er liggen, want we moeten met elkaar aan de bak en dat laat duidelijk zijn, en dat staat ook heel goed in het stuk, dat moet op Europees niveau, dat moet op landelijk niveau en dat moet ook op lokaal niveau. Ik haal graag in herinnering, en dat is een oudje, ik was vijf, zal ik verklappen, van de commissie Brundtland duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die voorziet in de behoeften van de huidige generatie zonder de behoefte van toekomstige generaties, zowel hier als in andere delen van de wereld, in gevaar te brengen. Nou, dat is nog steeds een prachtige definitie en dat is, wat D66

betreft ook nog steeds een belangrijke leidraad om te kijken naar wat we hier staan te doen met elkaar. Dat is gelijk ook het bruggetje naar mijn volgende punt, de kosten. Wij van D66 zijn heel benieuwd, als we dan dit gaan doen, voor het maximale pakket, dus basis en aanvullend, wat gaat de gemeente dan niet meer doen? Want ja, wij hebben toch een begroting en we hebben ook wel eens vaak met elkaar een debat gehad dat we toch niet de goedkoopste gemeente zijn. Dus graag reflectie van het college, van wethouder Berkhout. Als we dit met elkaar willen doen, want volgens mij heeft ook deze raad een klimaatcrisis uitgeroepen, wat gaan we dan een tandje minder doen? Op het gebied van programmamanagement of ook op het gebied van de exploitatiegelden. Ik ben benieuwd wat daar het beeld van is. Daarnaast ook een reflectie graag erop, ik zei het net al, Europa, het Rijk en lokaal moet aan de bak. Dan heb je natuurlijk altijd heel grof onderscheid, je kan nog veel meer mooie bestuurskundige onderscheiden maken, tussen de *carrot* en de *stick*. Oftewel, verleiden, verleiden, verleiden of we stellen gewoon landelijk regels. Wat mij opvalt, als raadslid, is dat wij heel veel tijd en geld en energie stoppen in verleiden, terwijl op sommige fronten zijn we misschien nu echt wel, en ook met deze regering, zijn we echt wel aan de beurt om gewoon te verplichten. Ik breng even in herinnering, loden leidingen in huizen. Nou ja, die waren er, en als je dan gaat verhuizen en ik heb het de heer Dreijer en de heer Visser ook horen zeggen in een prachtig duurzaamheidsdebat, als het verplicht zou zijn om je huis gelijk te isoleren op een bepaald niveau, dan zou je misschien niet voor de nieuwe badkamer of voor de nieuwe keuken gaan, maar ga je voor die renovatievloer. Dus graag een reflectie van het college, waar moeten wij misschien een tandje minder verleiden en waar moeten we gaan lobbyen voor bij het Rijk, Rijk, het is hier dweilen met de kraan open, alle 384 gemeentes in Nederland, dat is niet een exact getal, want ik ben ook niet zo van de feiten net zoals de wethouder bij het vorige punt. Maar in ieder geval, alle gemeenten in Nederland zijn aan het verleiden, dat kost miljoenen en miljoenen en miljoenen, hartstikke leuk wordt erop verdiend, maar misschien moeten we gewoon landelijk op een paar punten, zeker als het gaat om isoleren van huizen, moeten we gewoon regels stellen.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Amand, Trots.

De heer Amand: Dank u wel, voorzitter. Ik heb één vraag aan de heer Van Leeuwen, komt u wel eens bij Ymere in Haarlem Noord? Om over verduurzaming te spreken? Bent u daar eens wezen kijken?

De heer Van Leeuwen: Mijnheer Amand, een schot in de roos, ik ben zelf huurder geweest bij Ymere voor mijn eerste woning. Ymere doet een aantal dingen heel goed en een aantal dingen wat minder goed, maar we gaan geen landelijk debat doen. Maar gelukkig heeft deze regering de verhuurdersheffing afgeschaft waardoor er bij woningbouwcorporaties weer middelen zijn om te investeren onder andere om te investeren in de verduurzaming van woningen. Want ja, zij moeten echt aan de bak. En ook daarbij inderdaad, zij moeten aan de bak. Ik maak gelijk een inhoudelijk punt met ook een reflectie daarop graag van de wethouder. Er staat als een van de maatregelen dat corporaties moeten zorgen dat er geen woningen meer zijn van een bepaald label. Dus van slechte energielabels. Wat hebben we nou gezien, de afgelopen jaren, niet alleen in Haarlem maar ook in andere gemeentes, dat dan de slechtste woningen worden afgestoten. Dan komen er weer kopers in die voor het eerst een huis kopen, die voor het eerst een huis gaan verbouwen, net zoals ik, net zoals de heer Dreijer, net zoals de heer Visser, en die dan dus inderdaad die CV erin jassen en een nieuwe badkamer en een nieuwe keuken, maar niet gelijk de renovatievloer. Dus hoe kijkt de wethouder er tegen aan dat we eigenlijk met deze misschien niet heel handige indicator dan juist slechte woningen af gaan stoten, gaat naar particulieren toe en die zullen niet gelijk zo daadkrachtig zijn als een corporatie het wel kan zijn als ze een hele wijk verduurzamen. Dus moeten we die indicator ten opzichte van de corporaties niet slimmer maken, namelijk dat we ze belonen op procedure stappen en niet dat we ze afrekenen op welke woningen nog in bezit zijn, die daarna dus door een koper waarschijnlijk met energielabel G nog steeds in stand worden gehouden.

Want die mensen gaan echt voor die nieuwe keuken en niet voor die renovatievloer en ook niet gelijk voor die dakisolatie. Daar komen ze pas achter, net zoals, want wij hebben allemaal in dezelfde tijd volgens mij het huis gekocht, kom je na '...' achter, verrek, ik kan het toch anders moeten verbouwen toen ik er kwam wonen.

De voorzitter: Mevrouw Oosterbroek, gaat uw gang.

Mevrouw Oosterbroek: Ja, ik hoor wel een beetje een oud verhaal, he. We zitten nu in een andere realiteit. 400 euro per maand aan gas voor een huis van 140 vierkante kuub. Dat zijn prijzen waar je op dit moment nu wel achter je oren gaat krabben en denkt, ik ga verhuizen, ik ga direct verduurzamen. We gaan direct isoleren. Vroeger was misschien die business case wat minder, hadden we een langere terugverdientijd en had je wat meer het idee van, ik doe het voor het klimaat. Maar nu is het gewoon, als je niks doet dan kan je niet in een heel groot huis blijven wonen. Dan zou je kleiner moeten gaan wonen, of je zal moeten verduurzamen. Dat hoor ik niet helemaal terug, dus ik denk dat de particuliere markt er klaar voor is ...

De voorzitter: Mevrouw Oosterbroek.

Mevrouw Oosterbroek: Ik moet natuurlijk naar een vraag toe, maar wat is die slimme oplossing dan? Want u vraagt nu om een slimme oplossing aan de wethouder. Om die, we willen eindelijk stappen gaan zetten met de woningbouwcorporaties. De woningbouwcorporaties zijn aan zet, gaan de schimmelwoningen aanpakken. En u zegt nu eigenlijk, ja, we vinden het toch een beetje ingewikkeld. Ik durf het niet te vragen.

De heer Van Leeuwen: Nee, ik vind het helemaal ... Ik zeg alleen, ik heb een heel slimme oplossing. Ik zeg, soms moeten wij niet meer verleiden, soms moeten we gewoon regels stellen. Wat als mensen kiezen tussen, als ze ergens gaan wonen, tussen een jaren 60 keuken erin laten zitten en een nieuwe keuken of isoleren, dan zullen toch nog steeds veel kopers kiezen voor de nieuwe keuken en de nieuwe badkamer. Dus ik zeg, college, waarmee moeten wij stoppen, met informatiebrochures verspreiden aan waarmee moeten we gaan lobbyen naar het Rijk samen met de G40, wat mij betreft, om te zeggen, Rijk, wij hebben u echt nodig. We redden het niet met verleiden, wij moeten regels stellen met elkaar. We hebben jarenlang getwijfeld over statiegeld op flesjes, statiegeld op blik. Dat heeft 20 jaar geduurd, volgens mij. Het is inderdaad echt tijd om iets te doen, maar met alleen verleiden, redden we het niet en ja, er is een marktprikkel, maar de slimme oplossing die ik vraag, college, waarmee moeten we niet meer lullen als Brugman, om het heel plat te zeggen, en wanneer moeten zeggen, dit is nu verplicht?

De voorzitter: Mevrouw Oosterbroek.

Mevrouw Oosterbroek: Hoe voorkomen we dat de maatregel die D66 nu voorstelt, ga maar lobbyen bij het Rijk, dat dat de komende 20 jaar de status-quo is? Hoe zorgen we ervoor dat we nu in actie gaan en dat we nu die huizen van Haarlem verduurzamen in plaats van dat we weer van het Rijk en van partijen die al een tijd de macht hadden, zeg maar, afhankelijk zijn voor die verduurzaming. We moeten het gewoon nu doen.

De heer Van Leeuwen: Daar ligt een prachtig plan voor, toch? We hebben hier een routekaart waarin staat wat we onder andere gaan doen, waarvan ik zeg, van wat gaan we als gemeente dan niet meer doen en welke rol, wanneer is de gemeente het best in zijn kracht om dat verleidend doen, wanneer is het door informeren te doen en wanneer is het door regelstellend te doen en wanneer zeggen we als gemeente van hé, potverdorie, dit krijgen we op gemeenteniveau niet geregeld, hier moeten we het met elkaar doen, met de MRA, van mijn part, met het rijk, met Europa. Dus laten we alsjeblieft kijken, want wat het is, als wij iets doen op een niveau waarbij wij niet effectief zijn, dan kunnen wij daar miljoenen en miljoenen van de heer Bloem

programmamanagement tegen aan gooien, maar dat is misschien met een pennenstreek van een minister, is dat geregeld. Dus wat ik kijk, waar ben je nou echt bezig om tempo te maken? Dat was mijn bespiegeling.

De voorzitter: U wilde een interruptie? Ja, de heer Hulster, Actiepartij.

De heer Hulster: Ja, mijnheer Van Leeuwen, ik ken u als verstandig mens, maar is het niet zaak dat we ophouden met miljoenen en miljoenen ergens tegenaan gooien, maar in plaats daarvan de vervuilers te laten opdraaien voor de overlast die ze veroorzaken? Want zolang we maar vervuilers blijven betalen, schieten we toch niks op met dit probleem?

De heer Van Leeuwen: Ik denk dat er een aantal, maar dan gaan we een politiek debat doen, waar ik graag toe verleid wordt, maar ik vind het bijvoorbeeld nog steeds heel bijzonder dat inderdaad, als je je auto pakt en je gaat erin rijden, dat dat dan niet belast wordt. Dus het betalen naar gebruik, waar de regering nu onderzoek naar doet, dat lijkt me een van de maatregelen waarbij je de vervuiler aanpakt. Dus wat mij betreft is daar ruimte voor, maar dat is ook weer een zo'n voorbeeld waar we het Rijk echt nodig hebben. Dus wat ik zei, dat staat in het stuk en ik vraag dus alleen een reflectie van het college erop van hé, waar hebben we het Rijk echt bij nodig en wat kunnen we zelf doen zonder dat we inderdaad gewoon een beetje hier rommelen in de marge, om het plat te zeggen. En wat zijn dingen die we wel echt zelf moeten doen? Bijvoorbeeld, persoonlijk kan ik ...

De voorzitter: Mijnheer Van Leeuwen, u heeft nog 40 seconden.

De heer Van Leeuwen: Ja, mooi, he, gewoon even filibusteren die laatste avond. Kijk, ik kan het me persoonlijk best voorstellen als ik al zie ik dat een aantal bijzonder technisch goed onderlegde mensen hier in de raad, dat die al twijfelen over wat zij nou moeten doen. Dat je echt mensen naar binnen, achter die voordeur gaat helpen. U heeft net een huis gekocht, ik ga u helpen want potverdorie, mijnheer Dreijer, mijnheer Van Leeuwen en mijnheer Visser, ik zou nu gelijk die renovatievloer aanleggen, want u woont er maar één keer niet als u een huis koopt. Dus daar zou ik wel een actieve rol van de gemeente ook verwachten, maar ik vraag een bespiegeling van het college, welke rolnemings ziet het college hiervan? Want dit is echt voor D66 als klimaatdrammer een bijzonder belangrijk punt, dus dat moeten we effectief en goed doen. Stop de tijd.

De voorzitter: De heer Mohr, Hart voor Haarlem.

De heer Mohr: Ja, voorzitter, dank u wel. In reactie op de heer Van Leeuwen, die activiteiten vinden al plaats, overigens. Er gaan heel veel energiepartijen de wijken in en doen precies datgene waarvan u zegt dat het college dat zou moeten doen. Ik denk dat het college dat niet moet doen en dat moet overlaten aan professionals, want als je dit overlaat aan de gemeente, dan krijg je dit soort stukken. Deze gemeente is in een crisistoestand, dat heeft u met elkaar besloten. Dat voelt de Haarlemmer niet zo, maar dat heeft u met elkaar besloten. Een politiek ingegeven crisis toestand. We hebben vier jaar van hele hoge ambities op dit beleidsterrein achter de rug en we hebben vier jaar met elkaar gesproken over van alles en nog wat. Nu, in de laatste commissie, ligt er een 44 pagina's tellend stuk met analyses, mooie plaatjes, maar geen duidelijke taal. Geen klaarheid over de kosten, geen klaarheid over waar het geld vandaan moet komen. Geen klaarheid over wie die rekening betaalt. Geen klaarheid over wat het uiteindelijk doet voor onze stad, geen klaarheid hoe de recessie waar wij in terecht zijn gekomen, uitwerkt op de plannen van deze coalitie. Geen klaarheid over hoe het regeerakkoord wat opengebroken gaat worden, uitwerkt op de plannen. Er is dus geen geld, er is geen inzicht. Groen gas en kernenergie wordt helemaal niet benoemd, ondenkbaar in de toekomstige energiemix om dat zonder die twee elementen te doen, maar goed, het college meent dat dat kan. Dwang wordt niet

uitgesloten, ongekende schande. De volgende raad, denk ik, zoekt het maar uit. Voorzitter, dat gezegd hebbende is mijn conclusie dat dit stuk niets anders is dan een verhaaltje voor het slapengaan van deze raad en de volgende raad mag het werk opknappen. Dank u wel.

De voorzitter: U had nog een interruptie van ...

Mevrouw Oosterbroek: Kan het zijn dat u eerder in slaap bent gevallen? Dus dat u het stuk las en dat u toen in slaap bent gevallen en het niet goed gelezen heeft? Want ik hoor heel veel dingen die gewoon niet waar zijn, die u zegt.

De heer Mohr: Nee, ik ben niet in slaap gevallen, maar anders dan u is mij ook geen zand in de ogen gestrooid. Ik heb een duidelijk zicht op wat er gebeurt hier in de samenleving en u staat met één en misschien wel met twee benen in dromenland.

De voorzitter: Wie kan ik dan het woord geven? De heer Amand, Trots.

De heer Amand: Dank u wel, voorzitter. Ik zit dat nog even na te lezen, voorzitter. Haarlem gas vrije circulaire stad klimaatbestendig. Ik zit boven in de fractiekamer zit ik te klapperen als het vriest, want de ramen gaan heen en weer. Waarom beginnen we niet bij onszelf, zoals het college altijd zegt. Begin bij jezelf. Nou, dat is in die vier jaar niet gebeurd. Dus wij zijn ook een beetje bezorgd, zoals mijn collega aan de overzijde zegt, wie gaat dat betalen, zo meteen? Gaan we subsidie geven? Gaat het rijk een lening geven? Hoe gaan we het doen? Er zijn natuurlijk altijd mensen die zeggen, ja, kan maar even ook een mooi praatje houden, prachtig, maar het is natuurlijk wel zo, als je een eigen huis hebt, ga je daar anders. Maar er zijn ook mensen in Haarlem Noord of er ergens anders, die dat niet kunnen betalen. Of de woningbouw gaat het niet doen. Dat zie je nu ook gebeuren. Iedereen is weg. Patrimonium, Pré, heeft nu dan in de Slachthuisbuurt één ding gedaan waar ze heel trots op zijn, prachtig, maar het is natuurlijk wel zo, dat zijn maar één, twee straten geweest en daar zou je een vervolg aan moeten geven. Maar dat is ook met zonnepanelen. Wethouder, ga daar eens kijken, als u een beetje begaan bent met die buurten. Wij komen daar graag. Het is natuurlijk wel zo, dan moet je ook begrip voor die mensen hebben. Die moeten ook de huur kunnen betalen, huurgewinning, alles wat daarmee te maken heeft. Dan krijg je ook, wat de wethouder graag wil, meer leefbaarheid, meer begrip bij de mensen en daar zal je toch ook naartoe moeten, ook met de gesprekken bij de woningbouwcorporaties. Er zijn natuurlijk mensen in Schalkwijk, Pampus bijvoorbeeld, nou ja, ik weet niet hoe het er nu bij staat maar die waren niet razend enthousiast van deze wethouder. Ik weet niet of de bijgetrokken is. Trots hoort natuurlijk die dingen en het is natuurlijk heel jammer dat het zo loopt. Kijk, de Oekraïne crisis, alles komt eraan, dus is het nog wel reëel haalbaar? Want dat is de hele hamvraag. Kan dat nog betaald worden zo meteen? Nu nog wel, maar de mensen met de gasprijzen, alles gaat omhoog. Een komkommer van € 0,49 is zowat een euro, dus alles gaat omhoog. De leefbaarheid wordt ook anders. Dus wethouder, ik zou eens met de rijke woningbouwcorporatie echt eens met de vuist op tafel slaan, kom nou eens jullie met een goed plan wat jullie daar in de Slachthuisbuurt gedaan hebben, ga dat nou eens verder uitbreiden. Dat is mijn vraag aan deze prominente wethouder. Dank u.

De voorzitter: De heer Visser, ChristenUnie.

De heer Visser: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik ga over anderhalve week voor drie weken mijn huis uit omdat wij inderdaad zo'n geïsoleerde vloer gaan krijgen en daardoor het huis uit moeten. Ik heb daar inderdaad een fout gemaakt toen ik mijn huis ging kopen, want ik heb toen best wel wat verduurzaming dingen gedaan, maar niet die vloer. Ik heb de ervaring dat je daar niet echt bij het handje wordt genomen. Want D66 had net een heel

verhaal waar ik achter stond, maar één ding werd niet gezegd. Namelijk, D66 pleit voor verplichting. Wist u dat vanaf 1 februari dit jaar het gewoon verplicht is? Dat weten heel veel mensen niet, maar dat is wel zo. Alleen de grap is, ik heb een vergunning bij de gemeente Haarlem aangevraagd voor een ingrijpende verbouwing, ik heb geen enkele informatie van de gemeente gehad van weet u wel dat u verplicht bent om dit en dit en dit te doen? Nou, daar gaat het dus al fout. En als ik dan kijk naar de aanvullende maatregelen, die zien er op zich allemaal interessant uit. Ik werd vooral, als ik naar een woning kijk, geprikkeld door dat er wordt gekeken bij die ontwikkelzones van kunnen we dan gelijk woningen die er in de directe omgeving staat, meenemen. Nou, slim, goed. Maar juist dat punt van hoe zorgen we dat de mensen op het moment dat het er toe doet, namelijk op het moment dat ze gaan verhuizen, dat ze dan de juiste stappen nemen. Als ze dan nog niet voldoende geld hebben om gelijk tip top alles duurzaam te doen, prima, maar dat ze dan in ieder geval de maatregel nemen die het meeste overlast geeft en die je het beste echt kan doen op het moment dat je gaat verhuizen en niet als je al tien jaar in een woning woont. Die maatregel, die mis ik in dit voorstel. Ook dus die informatievoorziening over die verplichting. Want eerlijk gezegd, ik lees op internet dus nu dat er sinds 1 februari een verplichting geldt als je je huis wat groter verbouwt, maar ik zou zelfs nu niet weten, hoewel ik best wel veel maatregelen ga nemen, nu aan mijn woning, of ik aan die verplichting voldoe. Het is online ook niet te vinden. Dus het is echt gek dat er voor burgers sinds 1 februari een verplichting geldt en ik volg het dossier toch wel redelijk, maar zelfs ik zou niet weten of ik met mijn verbouwing nu aan die verplichting voldoe of niet. Wethouder, dan gaat er toch iets mis. Dat is deels landelijk en dat is deels ook lokaal en ik hoop dat de wethouder deze handschoenen wil oppakken. Voor de rest, geweldig stuk, ik was op zoek naar informatie en ik kwam er pas later achter dat je ook nog op allerlei dingen kon klikken. Want ik dacht van jongens, het gaat toch om het aanvullend beleid maar ik lees nergens over het aanvullend beleid. Dat bleek allemaal achter die clicks te zitten. Dus complimenten, hoe het in elkaar zit, maar het staat of valt straks bij de monitoring van gaan we nou ook dit allemaal doen en is er genoeg voortgang. Dat vind ik toch wel belangrijk en natuurlijk moet de vertaalverslag hiervan nog komen, want ja, de concrete besluiten moeten we nog allemaal gaan nemen. Dat mis ik nog wel in dit stuk. Ik zie in dit stuk niet van he, dat aanvullende plan, dat gaat u dan en dan krijgen. Dat is uiteindelijk wel voor ons, als raad, om het meetbaar te maken, want anders blijft het bij mooie ambities. Dus wanneer gaan we dat tijdsplan krijgen? En dan die woningbouwcorporatie, ik sluit me aan bij de opmerking van ook weer D66 over van, je moet perverse prikkels voorkomen. Dat dan die slechte labels snel worden verkocht. Ik ben benieuwd naar de reactie van de wethouder hierop. Maar ik had ook als zoiets van, jongens, 2026 pas als we al die oude labels afhebben, zeker nu met de Oekraïne-crisis, terwijl het relatief simpele maatregelen zijn. Dat gaat dan vaak over HR++ glas en spouwmuurisolatie. Als je die twee dingen doet, dan kom je al een heel eind. Dan denk ik van nou, kom maar op met die isolatiebrigade en kan die datum van 2026 niet vervroegd worden? Kunnen we daar niet de ambitie 2024 of liefst nog zomer 2023 zetten zodat we in de winter 2024, dat we dat gedaan hebben? Misschien leg ik de lat nu te hoog, maar misschien kan de wethouder daar wat op reflecteren of dat mogelijk is om dat te realiseren. Dank u wel.

De voorzitter: Nou, ik schrik er wel van, van die verbouwing bij mijnheer Visser. Het lijkt me echt verstandig om daar eens even een paar goede inspecteurs heen te sturen, wethouder. We willen niet dat dat mis gaat daar. De heer Dreijer, CDA.

De heer Dreijer: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik moet zeggen, ik heb niet alle details gelezen zoals ik dat normaal wel doe. Ja, u begon al een nieuw papiertje te pakken. Ik ben wel blij verrast met dit stuk. We zijn een heel eind op weg. U weet, ik ben altijd goed van de details. Wat ik vraag nu eigenlijk ook is, gemeente Haarlem, eigen organisatie die moet in 2025 de top van de CO2 prestatieladder bereikt hebben en 50% circulair inkopen gedaan. Dat is nog maar een paar jaar en ik zou graag dus dat we wel elk jaar, want het gaat best wel om forse investeringen ook, elk jaar dat we wel een uitvoeringsplan gaan krijgen en dus niet na drie

jaar pas een uitvoeringsplan dat we in één keer heel hard moeten rennen, zodat we er ook heel snel naartoe kunnen gaan. De stijging van de aardgasprijs, dat heeft misschien ook wel een voordeel, want mensen praten vaak over businesscases, er moet een businesscase aan ten grondslag liggen. Ja, je moet het wel ook zien als een investering. Een keuken, ja, is dat een investering? Ja, je moet een keuken hebben, maar investeren in isolerende maatregelen, dat is eigenlijk ook iets waar geld uit terug gaat komen. Dat is ook een stukje van communiceren, dat je dat goed uitlegt aan de mensen, het komt wel een keer terug. Het is makkelijk praten natuurlijk voor mensen die geld hebben, die ook makkelijk de maatregelen kunnen nemen. Het zal een stuk moeilijker zijn voor de mensen die weinig geld hebben en juist die mensen moeten wij dus ook wel een beetje supporten, vind ik. Het hoeft niet zozeer te zijn, direct met subsidies, maar of je dat met ... We hebben het wel eens over gebouw gebonden financieringen gehad en dat soort zaken. Maar je kunt direct zien, als je investeert in isolerende of andere maatregelen, het geld komt direct al naar je terug. Het zal bij de ene maatregel binnen 3, 4 jaar zijn, bij andere maatregelen duurt het misschien 15 jaar of 20 jaar, maar het komt een keer terug. Dat is denk ik belangrijk, dat we daar goede plannen voor gaan maken. Vergeet niet, we hebben ook de RES hebben gezegd 56 terajoule gaan we hernieuwbare energie regelen voor 2030. Betekent wel dat je ongeveer 600.000 zonnepanelen neer moet gaan leggen en wij hebben gezegd, we doen zonnepanelen en een beetje wind. Nou, dan zullen het er 500.000 zijn. Maar het is best wel een forse opgave. Dus het is 2022, je hebt acht jaar de tijd om nog rond de 500.000 zonnepanelen neer te leggen. Daar moet echt de gang in gezet worden. Dan had ik nog wat meer, een heleboel zit dus in communiceren. Een voorbeeld is, wat ik dan bij het duurzaamheidloket wel weer opgevangen heb, hoe mooi het is als mensen met elkaar praten, burens met elkaar praten. Het geval van de spouwmuurisolatie. Een persoon de straat wilde zijn spouwmuur isoleren. Dat kostte, ik zeg maar, 1000 euro. Ik weet niet precies wat de bedragen zijn, ik zeg maar even 1000 euro. Hij gaat met de burens praten en er gaat gewoon een paar honderd euro af. Als je dat soort dingen veel beter communiceert, dan zal je zien dat we veel sneller het pad opgaan, dat goedkoper is en we gaan het sneller doen. Dus dat soort communicatiemomentjes, ik denk dat het heel belangrijk is om te laten zien dat je gewoon er echt op gaat verdienen. Ik zit nu op een verbruik van 300 kuub gas dus ik betaal ook 300 euro per jaar. Ik heb wel geïnvesteerd, het heeft me wel geld gekost, ik heb ook makkelijk praten, mijn huis is niet zo erg oud. Maar ik heb wel geïnvesteerd en het loont zich echt om dat te gaan doen. Dus dat is echt mijn oproep, doe het gewoon, als je geld hebt natuurlijk. En laten wij dan als gemeente regelen dat ook de mensen die geen geld hebben, het ook kunnen doen. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Ik denk dat ik nu iedereen heb gehad. Nee, mevrouw Verhoeff, PvdA.

Mevrouw Verhoeff: Dank u wel. Ik heb best wel mooie dingen gehoord maar ik ging naar deze vergadering toe omdat mevrouw Snijders hem geagendeerd houdt met het doel om in commissieverband te bespreken hoe Haarlem een circulaire stad kan worden naast alle onderwerpen voor de duurzaamheid. En eigenlijk hebben we het nu vooral over duurzaamheid en alle maatregelen die daarin zitten. Dus ja, ik ben op het verkeerde been gezet, maar gelukkig heb ik het stuk wel helemaal van binnenstebuiten gelezen. Ik vind het heel veel, het is op zich goed doorwrocht en veel gedaan, maar als je dit soort informatie wil delen en bespreken, zou het wat mij betreft nog wel stukje dunner mogen. Met met name een aantal ingrepen waar de streep onder moet, van dat wat je nu extra gaat doen. Ik vind het ook wel lastig, en dan heb ik het dus niet meer over circulariteit, daar zal ik zo nog een enkele opmerking over maken, dat er dan gezegd wordt, ja, en deze dingen die komen dan wel terug bij de kadernota. Nou ja, dan hadden we misschien ook beter niet deze nota kunnen bespreken maar het inderdaad over circulariteit kunnen hebben, want dan wil je ook wel gewoon weten, wat gaat nou wat kosten en wat is die afweging en waar staat het tegenover qua andere beleidsmaatregelen. Op zich vinden we het prima dat als je je doelstellingen niet haalt, dat je extra geld gaat uitgeven voor

duurzaamheidsmiddelen in brede zin. Dus dat vinden we niet slecht, maar nu moet ik iets vinden van iets wat ik niet kan afwegen met alle andere zaken die daaromheen meespelen.

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Oosterbroek, GroenLinks.

Mevrouw Oosterbroek: Ja, ik hoor dat u vindt dat u op het verkeerde been bent gezet, maar ik heb dit echt geagendeerd om aan de wethouder te vragen of we met die circulariteit en die aanbesteding wat sneller kunnen. Dat we wat meer circulair aanbesteden. Dus als we iets doen, dat we dat dan zoveel mogelijk circulair doen. Dus dat is de doelstelling van mijn agendering geweest hierin. Wat vindt u daarvan, wilt u dat ook?

Mevrouw Verhoeff: Nee, even simpel, u vraagt aan mij: hoe komt u dat u denkt dat het verkeerd is. Er staat boven het stuk dat mevrouw Schneiders het geagendeerd heeft om die circulariteit te bespreken en wij zijn hier met zijn allen nu bezig om eigenlijk de brief te bespreken. Dan denk ik, ja, niks mis mee, ik zeg ook niet dat u iets fout gedaan heeft, ik zeg alleen, we zijn met de commissie een andere hoek ingegaan. Dan vind ik hier ook wel wat van, maar ik vind dat ik daar dus niet alles van kan zeggen. Als het gaat over circulariteit, dan vind ik dat uitstekend dat er meer gebeurt, maar dat gaat voor mij veel verder dan alleen maar aanbesteden. Dat gaat bijvoorbeeld ook over, nou ja, dat heeft de kranten dik gehaald en bomenridders ... Of nee, dat waren de bomenwachters geloof ik, die hebben ons dan aangesproken op het feit dat dan een boom door Spaarnelanden wordt versnipperd terwijl die ook had kunnen worden hergebruikt. CO2 nog een tijd ... vastgelegd. Nou, dat soort zaken moeten wij dan in die contracten maar eens beter gaan regelen. Maar dat is nog wat anders dan alleen maar aanbesteden, dat is ook gewoon echt je doelstellingen vertalen in doen dingen. Wat ik dan bijvoorbeeld hier wel weer in zie, en dan kom ik wel even terug op dat duurzaamheid, dan wordt extra aandacht besteed aan mensen om van C naar B label te gaan. Zolang je nog niet iedereen op C hebt, jongens, steek je euro's alstublieft in al die mensen om te zorgen dat er zoveel mogelijk op C komen. Daaronder zitten mensen, of het nou het koop- of het huurhuis is, die niet altijd de poen hebben om het zo makkelijk te investeren. Daar mag je wel een handje helpen, daar zal de straataanpak bij helpen, allerlei zaken. Maar van C naar B, jongens, daar lig ik nou echt niet van wakker. De grote winst voor die CO2 thermometer, die haal je bij al die andere labels die er gewoon uit moeten. Maar bij circulariteit horen voor mij ook voor die simpele dingen dat je zorgt dat bijvoorbeeld er meer doe-tuinen komen waar Haarlem pashouders gewoon hun eigen groenten kunnen verbouwen, dus dicht bij kunnen halen en niet ver weg hoeven. Dat spaart ook geld. Zo zijn er nog wel een aantal zaken die vrij dicht bij zijn en wij vinden het heel belangrijk. Prima dat er geld komt, maar daar gaan we pas wat van vinden op het moment dat we weten in welk kader en wat daar dan meer en minder komt. En ook, het waren nu zoveel maatregelen, ik heb dus in mijn fractie niet kunnen uitleggen precies, dan moet iedereen het stuk van 40 kantjes plus links doorlezen. Dus volgens mij wordt het liever af en toe op de hoogte gehouden van een aantal stapjes die gezet moeten worden, een item of maak er een technische sessie van. Dan hebben we een goede bespreking, denk ik. Hier wilde ik het eigenlijk wel later. En belangrijk is het.

De voorzitter: Een interruptie van de heer Bloem, SP.

De heer Bloem: Ja, we kunnen toch ook de leden van de toekomstige Partij van de Arbeid fractie een leescursus geven? Of is dat?

Mevrouw Verhoeff: Zeg dat nog eens.

De heer Bloem: Een leescursus voor de toekomstige Partij van de Arbeid fractieleden.

Mevrouw Verhoeff: Daar heeft het werkelijk helemaal niets mee te maken. Weet je, heel veel stukken zijn best ... Dit is op zich toegankelijk geschreven, het is goed leesbaar, maar wil je echt een goede discussie over het wat willen wij met het duurzaamheidsbeleid, dan moet je daar echt ruimte voor creëren en niet even op basis van een ter kennisname stuk wat geagendeerd wordt, gaan bespreken. Dan kun je weer lof uitspreken en hoe belangrijk je duurzaamheid en circulariteit vindt, maar dan ga je niet al die maatregelen doornemen. Dat gaat je gewoon niet lukken.

De voorzitter: Volgens mij heb ik nu echt iedereen gehad. Dan ga ik het woord geven aan de wethouder. Gaat uw gang.

De heer Berkhout: Ja, dank u wel, voorzitter. Dank voor al uw bespiegelingen. Kijk, laat duidelijk zijn, deze routekaart hebben we ook neergezet, dit is om in kaart te brengen wat de opgave is voor Haarlem, wat we hebben gedaan de afgelopen jaren. We hebben inderdaad, zoals de heer Bloem zei, gelukkig in dit gebied veel meer data, harde data dan misschien vier, vijf of tien jaar geleden. Dus we weten ook veel beter wat de opgave is en wij kunnen hem dus nu ook onderverdelen in de sectoren. Daar komen dus ook zaken uit. We hebben een opgave van 600 kt in deze stad. Wat we hebben gedaan, in reactie op de heer Hulster, we hebben in ieder geval in eerste instantie gezegd, we hebben een klimaatakkoord. Ik ben blij met de opplussing van het regeerakkoord naar de fit for 55 en zelfs '...' 60 procent. We hebben gezegd, wat betekent dat nou voor een stad als Haarlem? Wat hebben we hier in kaart? Hebben we hier een mobiliteitsopgave en de gebouwde omgevingsopgave maar ook nog die keten verantwoordelijkheidsopgave in kaart gebracht, die best wel nog heftig is, we weten het allemaal, als we spullen kopen, die worden ook geproduceerd, als we huizen bouwen, daar gebruiken we ook grondstof voor. Dat heeft ook een CO2 effect. Daar ga ik zo op in. Maar wat we nu hebben gedaan is die 600 kt, die directe uitstoot. Daar komen ook, volgens mij is dat in ieder geval ontzettend nuttig voor de keuzes die we de komende jaren zullen moeten gaan maken, maar het mobiliteitsbeleid, als we dat gaan uitvoeren de komende jaren, halen we die mobiliteitsopgave als het gaat om CO2 reductie. Dus niet alleen al die dingen die we hier eerder in de commissie hebben besproken, dat we daar de leefbaarheid en ook de woningbouwopgave mee te lijf kunnen gaan in deze verdichte stad. We halen ook de CO2 reductie-opgave. We weten voor de bebouwde omgevingsopgave dat we nog niet met de transitievisie warmte en nog niet zijn. We moeten meer gaan isoleren samen met elkaar. Dat is wat heeft gepoogd te doen, we zeggen ook, dan moet je dat ook via transitiepaden gaan inregelen, maar als je dan zegt, waar blijft het uitvoeringsplan, dit is wel de laatste maanden van deze coalitie de. Dus wat ze in kaart zetten, dit is waar we staan, dit is de winst van de afgelopen periode, dus de opgave. Ik denk door velen van u gemerkt gememoreerd en we weten het allemaal, de urgentie is groter dan ooit, niet alleen zijn de afgelopen weken is duidelijk geworden dat we een afhankelijkheid hebben we, eerst hadden we die van Groningen, nu inderdaad van Russisch gas, gedeeltelijk. Maar is ook een IPCC rapport uitgekomen dat niets doen echt heel heftige gevolgen gaat hebben. Dan is dat in ieder geval de opgave zoals ik hem geïnterpreteerd heb, laat de keuzes gewoon in kaart brengen en de stappen moeten we met elkaar gaan zetten. Is dat makkelijk? Nee, dat is taai en ik hoor ook van u, dat vind ik ook fijn dat we niet meer om het waarom met elkaar in gesprek gaan, maar het hoe. Ik denk dat dat heel goed is. Dus ik snap ook, en dan wordt het veel, ja, mevrouw Verhoeff, dan wordt het veel, maar het is wel een totaal overzicht geprobeerd ook met een leeswijzer in een oogopslag. Ik ben een beetje teleurgesteld in de heer Dreijer, want ik heb een hele draaitabel echt toegevoegd, misschien wel met echt meerdere keren in mijn staf, dit is voor de heer Dreijer, genoemd. Maar goed, leesvoer voor misschien ergens na de verkiezingen, weet ik niet. Maar op die manier proberen we wel gewoon het af te pellen. En is dat veel? Ja, maar we proberen het ook wel stapsgewijs, aan de hand van die pijlers iedereen mee te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Verhoeff, PvdA. Maar, wethouder, misschien ter verduidelijking, het zou, denk ik, behapbaarder zijn voor ons hier als raadsleden, maar ook voor mensen in de stad, als er weer een stuk is uitgewerkt en gedacht dat het tussentijds komt, zodat je dan even naar die lijn kijkt. Nu vind ik het moeilijk om bijvoorbeeld te beoordelen hoe nou het sociale karakter van de energietransitie erin zit. Ik bedoel, nu weten we dat je subsidies kunt krijgen, je kunt garant stellingen van alles, maar je moet nog wel steeds een bedrijf inschakelen. Tenminste, dat is mijn beeld nu. Klopt dat nog of zijn we ondertussen in staat geweest dat ook doe-het-zelvers subsidies kunnen krijgen? Dat soort zaken, dat zal hier vast ergens verstopt in zitten, maar dan moet ik nog een keer gaan zoeken.

Wethouder Berkhout: Nee, zo is het niet bedoeld. Het is niet een soort van, alles wat we ooit hebben gedaan helemaal pagina 76 op de zesde alinea. Het is ook een kapstok voor alles wat we de afgelopen jaren uitgebreid hebben gedaan. Dus ook over de sociale energietransitie hebben we stukken met elkaar geschreven, ook recent nog, over de transitievisie warmte of de RES of het actieplan schone energie. Volgens mij ongeveer elke maand hebben we wel een stuk bijna met elkaar hier besproken. Het is een samenvatting van wat hebben al die bouwstenen nou uiteindelijk teweeggebracht. Dus om dat totaal overzicht. Wat we de komende jaren gaan doen, het is een routekaart, ten slotte, is met die transitiepaden ook stap voor stap per deelsector, of het nou de labels zijn van de corporaties of uiteindelijk een mobiliteitstap of misschien wel inderdaad, ik denk dat dat volledig terecht is wat de heer Bloem zegt, de energiearmoede, dat gaat ons bezighouden. Dan gaan we daarop inzoomen. Maar dan wel binnen het kader teruggrijpend op een routekaart, oh ja, daar zit hij. Niet meer en niet minder.

De voorzitter: Ik ga even de wethouder en dan doen we zo meteen gewoon een tweede termijn.

Wethouder Berkhout: Ja, want ik zie toch ook, ik voel de blik van de voorzitter die dacht een korte avond te hebben en een feestelijke avond. Ik ga even mijn punten af. GroenLinks, ja, u heeft het geagendeerd en u vroeg eigenlijk twee zaken en dat gaat eigenlijk om circulair uitvragen en de opslag meetellen. Van hoe kunnen we nou die circulaire gedachte nou, hoe kunnen we daar nou handen en voeten aan geven? Wat we in dit stuk hebben gepoogd is waar we eigenlijk heel scherp de directe uitstoot kunnen meten, steeds beter, hebben we eigenlijk nog niet zo scherp die indirecte uitstoot. We weten dat die er is, we weten allemaal inderdaad dat we '...' houtbouw hebben getekend omdat beton best wel wat CO2 vraagt. Maar een strakke rekenmethodiek, daar zijn we nog niet. En ik denk ook dat ook als het gaat om draagvlak, ook als het gaat om de stad, u loopt misschien vaak op de troepen vooruit, ook deels omdat u zelf ook met uw woning, maar er zijn er twee hier die pioniers zijn. Ik probeer ook de hele stad mee te nemen in deze opgave, dus ik moet het ook simpel en behapbaar maken. Tegelijkertijd zie ik wat u ziet, maar misschien duurt dat echt nog wel een paar jaar, totdat we die scherpte kunnen uit gaan brengen om ook deze indirecte uitstoot, hoe leg je dat vast, hoe ga je daar op sturen '...'. Het betekent niet dat we niet niks gaan doen, want we kunnen inderdaad wel steeds meer in onze uitvragen rekening hiermee gaan houden. Ik sluit niet uit, als u ook de volgende periode terugkomt, dat u ook daarop blijft pushen. Maar ik denk dat u ook wel eventjes, dat gaat niet zo snel als dat u dat zou willen. Misschien moet ik dat dan eventjes meegeven. Maar dat we nu op dat spoor zitten, dat we dat in kaart hebben en dat we zo verder gaan, dat we ook kijken, ook de gemeente Amsterdam is bijvoorbeeld weer een slag verder. Dan kunnen we lekker als bouwstenen kunnen we dat op gaan plakken, en dan gaan we mee experimenteren, met de afdeling inkoop, hoe we dat mee gaan nemen.

De voorzitter: Nee, ik had net voorgesteld om even gewoon zo meteen een tweede termijn te doen. Dus we laten even de wethouder uitspreken. We doen gewoon even netjes een tweede termijn.

Wethouder Berkhout: Oké, SP. Pijler 12 sociaal, pijler 13 draagvlak. Ja, die zijn behoorlijk fundamenteel, zeg maar. Sociaal, dat kunnen we nu ontzettend zien, dus waar we net denken, mooi, met de TONK-middelen 1,8 miljoen voor de Haarlempashouders apart hebben gezet naast wat het Rijk uitgeeft, om daar eenmalig 200 euro voor hun energierekening te betalen. Maar dat is dus wel de omvang van de opgave waar we voor staan. Dus je wil eigenlijk ... Dat is misschien nu handig, maar we gaan voor die structurele opgave om die mensen ook niet volgende winter die hoge energierekening te laten hebben. Die urgentie is er ontzettend en u geeft dan eigenlijk meteen die doorkijk naar die energielabels. Waar we nu de prestatieafspraken, volgens mij, ook voor hebben getekend, dat er inderdaad zelfs 2028 staat. 2026 was de motie van u. Ik denk dat daar, eerlijkheid, ik denk dat dat moet versnellen. Maar gelukkig hebben we dat verhuurders heffing niet is afgeschaft, gelukkig komen de corporaties nog voor de zomer met een aanvullend bod. Ik hoop ook dat het Rijk hierin gaat meespelen, want we moeten daar denk ik nog wel even slim over nadenken. Ik hoor de ambitie, maar het is ook aan een volgende coalitie om te zeggen, daar willen we als gemeente als de sodemieter mee helpen. Daar moet wel iets versneld gaan worden. Dus volgens mij hoorde ik de heer Visser ook iets over zeggen, en zo kan je dat ook te lijf gaan. Dan het programmamanagement, ik heb dat nog eventjes hier nagevraagd. Wij zeggen ook, ook als die uitbreiding straks komt, kan dat met dezelfde capaciteit. Het gaat ook om een prioritering wat dat management uiteindelijk loslaat of niet. Dus dat is hoopvol, zou ik willen zeggen. Dan Actiepartij, ik wil wel blij dat u uiteindelijk zegt, we maken hier wel hiermee de opgave inzichtelijk. Eventjes kijken, ik heb niet helemaal, u heeft een aantal, ik heb niet helemaal uw vragen meer scherp. Dus misschien eventjes in de tweede termijn, ik weet niet of dat vragen waren, maar wat duiding heeft u volgens mij meegegeven. D66, we moeten aan de bak. Maar wat gaan we minder doen, was uw vraag. Dan misschien toch ook wel een geruststelling. Dus met de huidige middelen plus de rijksmiddelen die we gaan krijgen, kunnen we een hele slag slaan. Dus als we die gaan krijgen. We hebben in het regeerakkoord gezien dat de artikel 2 middelen, zij het wat vertraagd, toch onze kant op gaan komen. Dus zo moet u ook de begroting lezen. Dus je ziet de huidige en u ziet daaronder die aanvullende, dat is 2,3 miljoen oplopend. Als we die van het rijk overgemaakt gaan krijgen, ik heb daar ook Hugo de Jonge vandaag op het '...' congres toch weer mooie dingen over voor het zeggen, dus dat klinkt hoopvol. En ook minister Jetten is daar erg ambitieus mee bezig. Kijk, dan kunnen we wat. Maar dat betekent dus niet dat we een keus moeten maken binnen onze eigen begroting wat we niet gaan doen. Daarnaast is dit wel gericht op 50 procent en bijvoorbeeld als het concrete maatregelen worden, het mobiliteitsbeleid uitvoeren, de energielabels misschien uit eigen zak betalen, dan gaan er natuurlijk wel andere dingen meespelen. Dan vroeg u, wat hebben we nou nog meer nodig? Nou, we hebben ook nog los van die middelen, hopelijk, instrumentaria nodig. Dat is in ieder geval in eerste instantie de warmtewet. Het mooie is, ook wederom wat minister Jetten laatst heeft aangekondigd, cruciaal, denk ik, de loskoppeling van de gasprijs om echt aan de slag met die energietransitie. Hier, ze komen trouwens ook met de bevoegdheid naar gemeenten toe om van het gas af te gaan, verplicht. Daar hebben we niet voor gekozen bij de transitievisie warmte, laat dat duidelijk zijn. Maar dat instrument komt wel onze kant op. Maar we hebben een hele set aan instrumentaria nodig van het Rijk om uiteindelijk ook die duidelijkheid te kunnen geven die we nu niet altijd kunnen geven, ook van de betaalbaarheid van deze opgave. Dan ... En inderdaad, dan zitten we echt niet meer alleen op verleiden. Daar gaan we het ook niet mee redden. Dan heb ik bij Hart voor Haarlem staan dromenland. Maar goed, ik ken ook de heer Mohr al, ook vier jaar lang toch fijn in deze commissie aanwezig, maar eigenlijk volstrekt oneens met al uw punten die u inbracht. Het geeft wel inzicht, geeft wel overzicht op de opgave en we kunnen serieus hiermee aan de bak. En ook eerlijk gezegd, maar goed, wat zegt dat? Het werkbezoek van het Rijk vorige week was onder de indruk van hoe wij dit in kaart hebben gebracht. Dat kan iets zeggen over de rest van de staat van dit land, dat weet ik niet, maar in ieder geval binnen de opgave die soms nog inderdaad niet altijd even scherp is voor de daadwerkelijke Haarlemmer, wat gaat het mij kosten? Daar zit een opgave voor ons, maar ik denk dat we wel echt stappen zetten om van een algemene ambitie steeds verder af te pellen met data, ook voor onszelf, om die stappen te

zetten. Dus daar werken we hard aan. Dan eventjes Trots. Ik wil best kijken voor de zonnepanelen. Ik werd wel even getriggerd door uw verhaal over Pampus. Ik heb daar een gesprek mee gehad, met deze bewoners. Daar zit veel pijn. Maar die pijn zit niet, niet naar mij, eerlijk gezegd, als u zegt, er was ... Zit denk ik naar de, Pampus is gedeeld, Ymere en eigen bezit. Die hebben best wel lang een probleem met achterstallig onderhoud daar en ze schrokken ervan dat opeens dit complex in het totaaloverzicht van dat warmtenet was meegenomen voor Meerwijk. Daar hebben we gezegd, nee, nee, nee, dit moet eerst oplosbaar zijn binnen dat complex. Volgens mij hebben we daar een uitgebreid gesprek met ze over gehad. Zij moeten eerst met elkaar binnen die VVE dat oplossen. Ik hoor graag misschien na de vergadering of dat verkeerd of niet gevallen is. Ik heb toch wel gepoogd heel constructief met ze in gesprek te gaan. Dus om dat even uit de wereld te hebben. Dan de ChristenUnie, even kijken, belangrijk inderdaad die monitoring. Het is een routekaart, dus zijn we goed op weg? Wat dat betreft doen we ook met circulaire inkoop, proberen we ook 2022, 2025, die stappen te zetten en ook u zegt, volgens mij, kunnen we niet kijken of 2026 die label stappen, of we die misschien niet naar, misschien niet naar de komende winter, maar zo snel mogelijk daarna dat kunnen gaan realiseren. Ik snap die ambitie, maar we moeten dus gaan uitwerken, ik denk dat de corporaties dat gaan doen dus bij hun prestatieafspraken, en een coalitieakkoord kan daar accenten zetten of een nieuwe ... Ik denk dat dat misschien wel raadsbreed is. Daar moeten we met elkaar op gaan sturen. Dan het CDA, teleurgesteld dat u niet die details heeft gelezen. Ik lees dan toch weer op wat ik heb opgeschreven, dus ja, goed. Nee, maar u had het over de CO2 prestatie ladder. Weet dat daar wel, om daaraan deelgenoot te maken, moeten we ook best wel strak monitoren. Dus ook jaarlijks in plaats van dan of iets dergelijks. Dus daar zit een behoorlijke planmatige aanpak achter. Ik kan wel even kijken of we dat ook meer mee kunnen geven aan u hoe we daar op weg zijn. Voor zover ik weet zijn we behoorlijk goed op weg, 2018 naar nu lijken we op een 15 procent reductie te zitten, maar we moeten naar 35 procent in 2025. Dan eventjes nog de zonnepanelen, u had het over die 600.000. Begin dit jaar zaten we op 100.000. U kunt dat ook wel zien, dat gaat best wel exponentieel sinds 2018, dus ik heb daar wel goede hoop in dat we die slag gaan slaan, plus, dat weet u ook, die volgens mij hebben we het niet per se aan het aantal, als wel aan de kilojoule gerelateerd, dus daar zit ook nog die verbeterslag van die nieuwe meer rendabele zonnepanelen. Die heeft u al weer ingerekend, oké. Beide ontwikkelingen zijn toch wel hoopvol om uiteindelijk die opgave te gaan realiseren en dat zegt het TVW ook, die 750 moet te doen zijn. Dan, waar ik het volledig met u eens ben, en dat is inderdaad, volgens mij, het lijsttrekkersdebat gisteren, daar kwam de man die met zijn straat die spouwmuren heeft aangepakt, geweldig verhaal. Hij ziet het, hij heeft dezelfde woningen als de burens. Nou, die offerte komt een keer voorbij en dan moet je weer een half jaar wachten en hij zegt, hé, ik heb voor jou een mooie klus, misschien met de hele straat en ze kunnen het ook nog eens voor een korting meenemen. Die aanpak, die kennis, die hebben we ongelooflijk hard nodig en eerlijk gezegd, ik roep u bijna op, als u zelf bezig bent, of het nou de heer Visser is met de vloerverwarming of u met de 300 kuub gas, of u met de eigen '...' wees de ambassadeur in uw eigen wijk. Dat hebben we nodig. Ik kan een mooi verhaal vertellen, als college, dit is de opgave 600 kt. Het zal wel. Het gaat pas leven als de bewoners zelf, de burens, met elkaar zeggen, dit gaan we met elkaar doen en ik heb het gedaan, kom eens kijken. Dat is precies ook de kracht van SpaarGas, het Ramplaankwartier. Ze kennen elkaar, het geeft vertrouwen en ze gaan aan de slag. Die stappen, dan gaan we aan de bak en daarmee ben ik klaar, voorzitter.

De voorzitter: Mooi, uw tijd is namelijk op, u moet natuurlijk wel gewoon de vragen beantwoorden die u heeft gekregen. Maar de kort en krachtig variant vanaf nu graag. We gaan een tweede termijn doen. Mevrouw Oosterbroek, GroenLinks.

Mevrouw Oosterbroek: Ja, want ik heb, ik dacht dat ik een toezegging heb gehoord. Ik heb ook gehoord dat het natuurlijk, dat het wat langer duurt, want ik weet ook dat het wat langer duurt. Ik denk dat ik vijf jaar

geleden begon met het van het gas af halen van mijn woning met een WKO en een zonnewarmte oplossing en ik ben super blij dat we dus nu de stap hebben kunnen zetten dat we dat ook in de wijk kunnen uitvoeren. Nou, daar ben ik vier jaar, heb ik daar op moeten wachten. Ik ben ondertussen ook wel wat geduldiger geworden, denk ik. Dus ik hoor ook, wat de wethouder zegt, van waarschijnlijk zijn het goede ideeën en ik ga het meenemen wanneer het nuttig is. Klopt dat? Dus binnen, als het toetsingskader er dus is, dan gaan we kijken of we dat in de rapportage kunnen zetten. Dus ik hoop dat ik dat gehoord heb. En wat ik nog niet gehoord is dat, stel dat we ook een klein stukje straat gaan doen of weet je, we doen zo veel als gemeente, maar het is eigenlijk raar dat we in deze tijd nog niet in ieder geval vragen aan de aannemer van goh, wat zal je van dit stukje wat we aan u vragen, of waar we een opdracht voor verlenen, nou circulair kunnen doen? Ik zeg niet gelijk alles 100 procent circulair, maar wel, als we iets doen, om te vragen aan de ondernemer, wat zou dat circulair kunnen en wat kunt u doen binnen uw omgeving? Ik denk dat we dan al een hele stap zetten en daarnaast dan gewoon ook nog verder in gesprek met cirkelstad en al die anderen ondernemers die daar heel veel kennis van hebben, maar ik zou toch vooral in die uitvraag echt die circulaire doelstelling wat structureler in het beleid willen zien. Ziet u dat ook het liefst?

De voorzitter: Mevrouw Verhoeff, PvdA.

Mevrouw Verhoeff: Ja, ik denk dat ik het maar iets anders moet gaan vragen, dat ik dat net niet goed genoeg gedaan heb. Wat ik in mijn omgeving, met name de generatie van mijn kinderen, nu hoor, die hebben op de top van hun kunnen, met hulp vaak nog kopen ze een huis, inderdaad in een stijl van de jaren 70, ongeveer is de categorie waar de meeste dan in kopen. Ze kunnen niet eens kiezen of ze gaan isoleren of dat ze de keuken eerst vervangen, want er moet eerst weer een tijdje verdiend worden voor ze het überhaupt kunnen. Wat je ziet in alle regelingen die van het Rijk zijn, dat je twee dingen tegelijk moet doen, van de provincie, en het moet ook nog, om het midden- en kleinbedrijf te steunen door een ondernemer gedaan worden. Terwijl heel veel van die mensen, daar zitten er heel veel onder, die hebben wel twee rechter handen, die kunnen heel veel zelf. We hadden hier altijd stadsvernieuwingsmaatregelen, daar kon je subsidie krijgen, ook als je het zelf deed. Dan kon je maar de helft krijgen, daar zat ook nog een soort stimulatie in van mensen die dat wel konden. Waarom kunnen we nou iets dergelijks niet eens overwegen om dat uit te werken, dat iemand die zelf in staat is om 10 cm piepschuim onder zijn houten vloer te stoppen onder de vloer, die daar gewoon subsidie voor krijgt? Of andere maatregelen die je prima zelf kunt doen. Je moet twee dingen tegelijk doen en als je weinig geld hebt, kun je beter vast een ding doen en over een jaar weer wat anders. Dus laten we eens kijken naar die regels of we het voor doe-het-zelf mensen wat simpeler kunnen maken en ook trouwens, als je subsidie aanvraagt, waarom twee dingen tegelijk? Een tegelijk is vaak al genoeg voor mensen en de volgende stap doen ze wel weer als de poen op de bank staat.

De voorzitter: De heer Hulster, Actiepartij.

De heer Hulster: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, waar we het meest mee worstelen, is eigenlijk punt 10 a, daar staat namelijk de motie waarin we de klimaatcrisis hebben uitgeroepen en dat het college zegt dat de routekaart een afdoening is van motie 23. Dat vind ik wel erg ver gaan, want ik stelde al vast dat heel veel maatregelen die we moeten gaan nemen, nog echt heel ingewikkeld zijn en discutabel en nog op heel veel weerstand bij de bewoners, dus alleen al daarom is het heel belangrijk, als we de klimaatcrisis nog serieus nemen, als we hem al inderdaad kunnen bezweren met de maatregelen die nu op tafel liggen, want een hoop van de problemen komen ook van buiten af en ik denk dus dat we hem nog even aan moeten houden. En om er ook even in lijn van de heer Visser en de heer Dreijer ook een persoonlijk verhaal in te gooien, ik heb een warmtepomp genomen en dat heeft me een half jaar gekost en dat kost je echt het afgaan van tientallen

aanbieders die allemaal zeggen, een warmtepomp, ik zou het niet doen, hoor. Neem gewoon lekker een gaskachel. Dat is lekker makkelijk en het is helemaal niet zo duur. Dus we zijn nog echt veel verder weg van het bereiken van ons einddoel, dan dat deze papieren werkelijkheid suggereert. Het is te doen, er liggen gigantische kansen voor het oprapen, maar voordat we daadwerkelijk die transitie hebben gemaakt, zijn we echt nog wel verder dan vier tot acht jaar verderop, want we moeten iedereen meekrijgen en ik denk dus dat het belangrijk is om die urgentie voorlopig als stap nog uit te blijven dragen. En als we er echt zijn, dan kunnen we ongetwijfeld deze motie met alle liefde als afgedaan beschouwen.

De voorzitter: Ja, ik wijs u er wel even op wat nou ... Het is natuurlijk uw motie, maar wat er precies in de motie staat, en dat is volgens mij dat er opgeroepen wordt tot het uitroepen van een klimaatcrisis en niet tot het oplossen van de klimaatcrisis. Maar kijkt u vooral even naar uw eigen motie. U bent aan zet natuurlijk.

De heer Hulster: Oké, maar het college stelt voor dat de routekaart een oplossing is voor het uitroepen van een klimaatcrisis, en dat is, denk ik, een vrij complexe stap, dus die kunnen wij niet helemaal volgen. Laat ik het dan zo zeggen.

De voorzitter: Ik ga me natuurlijk niet mengen in deze discussie, dat begrijpt u. Mijnheer Mohr, gaat uw gang.

De heer Mohr: Ja, voorzitter, deze avond staat ook een beetje in het teken van een wedstrijdje verplaatsen. U had de meest duurzame woning, u heeft een waterpomp, mijnheer Van Leeuwen heeft, geloof ik, een warmtepomp, hier werden isolatie ... Maar ik ben de winnaar, kan ik u zeggen, die ontboezeming mag ik doen. Wij bouwen negen fantastische huizen in Schalkwijk, het groene hofje, volledig duurzaam, met alles wat hier vanavond werd genoemd. En ik kan u zeggen, het is ongelooflijk duur en het is niet voor de gewone man. Dan ten aanzien van de opmerking van de wethouder, mijn analyse was die van dromenland, en ik ben door de wethouder niet overtuigd. Laat ik hem challenge op dat punt. Een belangrijk gedeelte van de ambities in dit plan kunnen worden gerealiseerd op basis van duurzame energietechnologie. Aan de basis van die duurzame energietechnologie staan lithium, kobalt en grafiet. Die drie grondstoffen, uitermate belangrijk voor het succes van uw transitie, zijn de afgelopen twaalf maanden bijna voor de helft in beschikbaarheid gedaald en dat wat beschikbaar was, is bijna 60 procent in waarde gestegen. Als je dat buiten beschouwing laat, dan ben je toch bezig met het verkopen van verhaaltjes? Want de technologie is er weliswaar, maar de techniek en de grondstoffen zijn er niet. De technische expertise, gewoon mannen en vrouwen die het moeten uitvoeren, is er ook niet. Dat staat er niet in, geen woord staat er over in. Dan kunt u toch niet zeggen dat mijn analyse van droompjes en verhaaltjes voor het slapengaan, niet klopt? Dank u wel.

De voorzitter: De heer Bloem, SP.

De heer Bloem: Voorzitter, de wethouder heeft een heel duidelijke conclusie hier neergezet en dat moet niet vergeten worden. Ik roep u op om het na te zoeken, er gaat geen extra geld meer nodig zijn voor programmamanagement, als het gaat om duurzaamheid. Nou, dat is denk ik een die de wethouder later op mag eten, want ik geloof er gewoon helemaal niks van. Dat is gewoon capaciteit erbij toveren. En waarom hamer ik daar op? Omdat ik denk dat we gewoon reëel moeten zijn over kosten die we moeten maken. Dan vind ik het jammer dat dit dan toch ook dan wel afbreuk doet aan de hele doorrekening die er staat. Tenminste, als er zo hard geroepen wordt, nee, dit komt er echt niet bij, en ik maak de inschatting, als je meer dingen managet, dat je dan ook meer programmamanagement moet doen. Dan doet dat afbreuk. '...' ik kan natuurlijk nog wel even mijn eigen verhaal hoe ik mijn huis probeer te verduurzamen, dat ik de partner heb aangeschreven om een advies te geven en gevraagd of ze langs wilden komen. Daar ben ik nu drie maanden mee bezig, de verbouwing begint binnenkort, maar dat is me nog steeds niet gelukt. Maar dat ga ik niet doen

vanavond, zo'n avond is het niet, het is een feestelijke avond, maar nogmaals, succes, komende coalitie, komende raad, want we moeten hier echt werk van maken en er voor zorgen dat juist de mensen die nu heel hard ook geraakt worden door deze gigantische energieprijzen, straks kunnen genieten van een goedkopere en dus duurzamere woning.

De voorzitter: De heer Visser, ChristenUnie.

De heer Visser: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik zou toch nog willen vraag of de wethouder nu of op een later moment, mag natuurlijk ook, toch nog in kan gaan op dat verplichtende aspect van wat D66 noemde, maar vooral ook welke dingen er nu al verplicht zijn. Want er is dus echt wetgeving verandert wat bij het gewone publiek, zelfs bij dit eenvoudige raadslid, niet of nauwelijks bekend is. Ik ben toch wel benieuwd wat de gemeente Haarlem daarin doet, in hoeverre de gemeente Haarlem daarin de bewoners voorligt, bijvoorbeeld als zij een bouwvergunning aanvragen, dat ze actief worden geïnformeerd van u moet in ieder geval dit en dit doen en misschien moet u dit en dit doen en op deze manier kunt u erachter komen of u wel of niet voldoet aan de regelgeving. Dat is volgens mij essentiële informatie die op het ogenblik niet te vinden is. Er is alleen maar online, als je goed zoekt, te vinden dat er kennelijk een verplichting geldt. Volgens mij moet dat gewoon op orde zijn, dus graag een toezegging van de wethouder dat dat in ieder geval wordt uitgezocht en dat wij dat misschien op een later moment nog horen. Ik kan me voorstellen dat dat technisch is. Daarnaast was er net een ontboezeming, ik geloof van de heer Hulster van de Actiepartij, die ik ook wel herken. Ik heb ook verschillende installateurs gevraagd en het valt inderdaad op hoeveel verschillende adviezen je krijgt en dat inderdaad een aantal duurzame maatregelen echt wordt afgewezen. Bij mij is ook de warmtepomp afgewezen. Nu is elke situatie natuurlijk specifiek en weer anders en bij mij speelt bijvoorbeeld de afweging dat ik al eerder verduurzaamd heb en dan zit je met afschrijvingstermijnen en zo. Dus dan kan het soms handig zijn om nog eventjes te wachten en dan een grote stap te maken. Maar het is een boodschap die je niet wil naar het gewone publiek, dat duurzame maatregelen eigenlijk door installatiebedrijven worden gezegd van, doet u maar niet. Ik kan er de vinger niet achter krijgen, of ik die informatie kan vertrouwen of dat mensen nog in een klassiek denken zitten en eigenlijk bijgeschoold hadden moeten worden en dat is eigenlijk de gemiddelde burger verkeerde informatie krijgt. Volgens mij hebben we daar echt nog een wereld te winnen in transparantie, in het ondersteunen van de burger om uiteindelijk de juiste keuze te maken. Ik ben er wel van overtuigd dat de keuzes die ik nu heb gemaakt voor mijn verbouwing, dat die in ieder geval een stuk beter zijn dan die ik bij mijn eerste verbouwing heb gedaan, maar ik heb er heel veel huiswerk voor moeten doen en of ik helemaal 100 procent goed zit, weet ik nog steeds niet. Het is ook voor mij, hoewel ik al heel veel in dit dossier zit, nog steeds te ingewikkeld. Dus we moeten daar echt nog een hele slag in slaan.

De voorzitter: De heer Amand, Trots.

De heer Amand: Dank u wel, voorzitter. Ik heb nog een vraag, de wethouder die op mijn vraag over Pampus, dat moet natuurlijk opgelost worden. Het is natuurlijk daar een verschrikkelijke puinhoop, dus gaat u maar eens kijken als het regent, dan wens ik u veel geluk op deze plezierige avond, want het is nog een vreselijke ramp voor die mensen en die bewoners daar. Dus die woningbouwclubjes allemaal, iedereen heeft wat gedaan daar, prachtig, maar er komt helemaal niks van terecht dus ik hoop dat u nog even in deze collegetijd nog iets kan doen voor die mensen. Dank u.'

De voorzitter: Dank u wel. Iemand anders nog? Ja, de heer Dreijer, het CDA.

De heer Dreijer: Ja, dank u, voorzitter. Een paar korte vragen, denk ik.

De voorzitter: 35 seconden.

De heer Dreijer: Oh jee, label D in 2026 voor woningcorporaties naar voren halen, ik zou eerder zeggen van, zorg dat het niet label D wordt maar minimaal label B. Je kan het beter in een keer goed doen dan dat je er later nog terug moet komen. Is die een subsidie, twee maatregelen, is inderdaad een rare maatregel, maar het is een rijksregeling dus laten we vooral bij onze landelijke partij gaan klagen hierover. Laten we ook iedereen oproepen, ook de gemeente, om te communiceren dat er ook weer open huizen routes zijn elk jaar. Dat hebben ze vorig jaar een beetje weinig gecommuniceerd, maar juist die open huizen route, laat gewoon zien welke maatregelen mensen genomen hebben en hoe effectief het is. Dan heb je gewoon het bewijs in de praktijk. Graag het laatste, voorzitter, circulair bouwen en '...', het zijn wel een paar dingetjes die nog heel erg in ontwikkeling zijn. Ik zou graag daarin meegenomen willen worden. Het zit inmiddels ook in '...', maar het is volgens mij niet makkelijk en ook niet goedkoop. Dus graag meer informatie daarover.

De voorzitter: Ja, mooi, graag gedaan. Misschien wel leuk om mijn persoonlijke verhaal dan ook te vertellen. Wat ik u kan aanraden, wat ik heb gedaan januari, ik ben drie weken naar Colombia op vakantie geweest. Het grote voordeel daarvan is, dat je dus thuis geen gas verbruikt en dat je daar heerlijk warm erbij zit. Ik kan het iedereen aanraden.

De heer Visser: Het is niet echt klimaatpositief, voorzitter, met het vliegen.

De voorzitter: O, wat zegt u?

De heer Visser: Dat vliegen, dat is niet echt klimaatpositief. Het kost heel veel jaren om dat qua CO2 ...

De voorzitter: Dat vliegtuig ging toch, dus. Maar ik ga nu het woord geven aan de wethouder. Ik hoop dat hij kort en krachtig wil antwoorden. Dank u.

Wethouder Berkhout: Ik ben nog even aan het bijkomen van uw duurzame ontboezeming, voorzitter. Maar goed. Ja, kort en krachtig, waar waren we? Ja, ja, nee, nee en dan geen toezegging aan het eind. Eventjes kijken, nee, dus mevrouw Oosterbroek, die inkoopdoelen die worden serieus gemonitord en we gaan daar ook echt op sturen. We hebben de circulaire routekaart ook van de MRA vastgesteld, dus wij moeten ook naar die 50 procent in 2025, dus we zullen wel die aanscherpende eisen moeten gaan stellen. Dat valt dan ook onder inkoop, dus ook onder, op dit moment, collega Botter natuurlijk. Maar daar sturen we wel. Er komt ook een uitvoeringsprogramma, zeg ik, als de komende coalitie dit continueert, dit programma. Dan kan er aan het eind van het jaar een uitvoeringsprogramma liggen waarin, denk ik, een deel van uw wensen, daarin wordt voorzien. Maar weet dat in de lijn van het circulair inkopen dus ook echt daarop wordt gestuurd en gemonitord. Dan, de PvdA, dus op zich, u werpt nu eigenlijk het idee op van een soort van maak het simpeler, een soort van doe-het-zelfsubsidie. Nog niet over nagedacht, dat is nog helemaal niet iets waar wij nu in dit plan rekening mee houden. Ja, ik denk dat dat ook iets is om ... Ik zou eerlijk zeggen, ik snap wel dus de achterliggende gedachte, geef het handen en voeten en misschien zit daar wel een onbenut potentieel als we een krappe arbeidsmarkt hebben. Nee, ook in die diepte is het nog niet uitgewerkt, maar dat zou een mooi idee kunnen zijn als we die uitvoering willen versnellen voor een volgende periode. Dus op die manier waardeer ik hem dan, denk ik. Actiepartij, u had het eventjes over het afdoen van de motie klimaatcrisis. Nou kijk, inderdaad, hij was vrij kort door de bocht, dus hij zegt, wij roepen het uit. Dat doen we al best wel lang, dus we dragen het uit als stad. Vervolgens zeggen we, nou, we brengen ook in kaart wat die opgave is. Maar inderdaad, nee, het was een pittige motie geweest als u die me had aangesmeerd van los het op. Dat is taai, en daar hebben we het hier al best wel lang over nu vanavond. Het is ongelooflijk complex, u geeft het zelf

ook aan. Het wordt misschien eerder lastiger, of het nou door draagvlak gaat. De collega naast u, de heer Mohr, geeft ook nog een paar redenen waarom het allemaal best wel pittig gaat worden, dus ja, dat kunt u niet van mij verwachten. U kunt wel van mij verwachten dat we ons stinkende best doen ... A, we nemen het serieus, want dat moeten we doen met het IPCC rapport, daar was u anderhalf jaar geleden al bij. B, we brengen in kaart wat die opgave voor Haarlem is, maar C, we moeten het ook als de sodemieter gaan realiseren. Weet wel dat dat heel veel van ons gaat vragen, met elkaar. Nou, dat zegt u, dat zeg ik, en daar moeten we de komende periode mee aan de slag. Dus op die manier afdoen, nee, maar dat we het op die manier uitvoering geven. Dan ja, Hart voor Haarlem, u geeft terechte punten aan, maar goed, we weten ook allemaal, we zien ook wat de benzineprijzen doen, we zien ook wat de gasprijzen doen, we zien niets doen gaat kosten voor die lager inkomens. U heeft een terecht punt, zowel op de arbeidsmarkt krapte, gaan we die handen kunnen vinden, als op de grondstoffen, die zijn eindig. Nou, misschien kan je bij die laatste zeggen, daar moeten we als de sodemieter ook circulaider. We moeten niet, die grondstoffen, dat is van waarde. Waar we het net over afval hadden en het in besteden bij het traject waar we op de lange termijn gaan kijken, verbranden we alles of gaan we dat misschien hergebruiken? Dat is een onderdeel van die eindige voorraad, waar u het over heeft. Dus ik denk een heel terecht punt. Ik denk dat we het ook wil noemen maar misschien niet direct gekoppeld aan inderdaad de productie van zonnepanelen, dat u zegt ... Dus ik denk ook, en dat zien we ook allemaal, de oplossing zit natuurlijk in eerste instantie in het reduceren van de energievraag. Isoleren, whatever, gewoon als we het één op één gaan kopiëren, dan wordt het een heel moeilijk verhaal om dat allemaal om te gaan zetten. Moeten er zoveel duizend windmolens bij om van al dat gas te gaan compenseren. Energievraag moet omlaag, en dat gaat ook iets vragen, misschien wel van ons comfort, dat weet ik niet, maar dat is de uitdaging waar we voor staan. Dus terechte punten, ik denk het niets doen gaat ook wat kosten. Dan ChristenUnie, ja, u heeft dus, ik zat even te zoeken, u heeft dus de regel meer dan 25% van uw woning bent u gaan verbouwen, dan is duurzame energie verplicht, inderdaad. Maar ik vind het een heel terecht punt dat onze afdeling dan ook bij zo'n vergunning daarover moet informeren. Dus ja, die zeg ik toe, ik ga het uitzoeken of dat voor meer regelingen geldt en ik vind dat wij daarover moeten communiceren. Dus ja, volmondig eens. Maar we gaan ook even nader onderzoek doen naar wat u daar precies aan het doen bent in uw woning.

De heer Visser: Ik heb een keurige vergunning, voorzitter.

Wethouder Berkhout: Ik verwacht, dat zeggen ze allemaal. Het kan vanavond. Met VVE Pampus, ik neem u echt, misschien na de commissie, ik vertel het u eventjes, er zit echt een hele wereld achter, we zijn daarmee in gesprek. Maar het ligt wel in eerste instantie bij de VVE, maar dat heb ik al gezegd. Ik ga zo nog even met u praten. Dan CDA ... Nee, niet bij de VVD, het ligt bij de VVE. Kort, CDA, u zegt, niet alleen label D in 2027, u zegt label B in 2026. Ik van een prachtig ... Of A. Ik vind dat een prachtige ambitie, zeg ik als wethouder duurzaamheid en misschien wel ook als GroenLinkser, dat gaat natuurlijk ook wat kosten. Maar als we die ambitie, en dan schrikt de D66 naast u. Dus dan moeten we eventjes, ik denk, eerste stap is de prestatieafspraken voor de zomer, dan gaan we kijken, waar komen ze zelf mee en wat willen we extra. Maar dat is ook aan een volgende periode na de verkiezingen. Dan zegt u, de huizenroute, heeft natuurlijk wel twee jaar door corona ook niet echt maximaal dat gehad wat we nu misschien weer kunnen, maar ik denk dat dat wel het idee is. Daar zitten de ambassadeurs, kom naar binnen, ga kijken, raak het aan, hoor wat het doet et cetera. Dus dat moeten we gebruiken en ook dat biobased, of het nou houtbouw is of meer, ook daar, ik wil u graag als het circulaire programma verder gaat, komend jaar, ook echt in meenemen. Er zit ook potentie in en het is ook super interessant. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mooi. Volgens mij is dit onderwerp zo voldoende besproken. Het gaat ook niet door naar de raad.

11. Ongeval Leidsevaart (JW)

12. Sluiting

De voorzitter: Dat brengt ons eigenlijk bij het einde van de vergadering. Maar voordat u gaat opstaan en een biertje gaat drinken of iets anders gaat doen, wil ik eventjes aandacht vragen voor het feit dat, omdat het de laatste raad is, dat we natuurlijk afscheid van elkaar gaan nemen. Nou, ik ga van u nog afscheid nemen tijdens de laatste raad, maar ik wil wel nu alvast afscheid nemen van mijn zeer gewaardeerde commissiegriffier, en Elise van der Mede. Want het is een zeer vakkundige en zeer betrouwbare griffier en ik heb, het is voor mij echt een ontzettend groot feest geweest om vier jaar lang met zo'n professionele persoon te kunnen werken. Alles was altijd tot de puntjes uitgezocht en voorbereid en altijd was je proactief aan het meedenken om problemen vooraf al op te lossen. Het was ook iemand die haar mannetje stond. Ze heeft zich vaak echt heel goed en hard ingezet voor u als commissie, als raad, richting bijvoorbeeld de ambtenaren of richting de wethouder. Maar altijd met doel om u zo goed mogelijk in positie te brengen en ook altijd met oog voor de Haarlemse burger. Ook als persoon ga ik je missen, want dames en heren, ik kan u vertellen Elise van der Mede is ontzettend grappig. Ik heb echt ontzettend vaak heel hard moeten lachen om appjes die ik van haar kreeg of gifjes, dat heb ik van haar geleerd, gifjes die ik toegestuurd kreeg, hoe ontzettend leuk is dat om dat mee te maken. Je bent bovenal een ontzettend vriendelijk en prettig persoon en ik ga je echt in dat opzicht heel erg missen, dat je niet meer ... Of dat ik niet meer aan jouw zijde zit. Maar ik ben ook ontzettend blij dat je nu hier zit. Dus dank voor je werk voor deze commissie en zeker dank voor je werk om ... Oh, Ben, dank je wel. Om het werk als voorzitter voor deze commissie mogelijk te maken. Oeh, de eerste zoen sinds corona was dit. Nou, dat is ook niet helemaal waar, de eerste zoen met een ander persoon dan mijn partner. Dames en heren, dit was dan wel echt ...

De heer Van Leeuwen: Zo'n zorgvuldige griffier zorgt natuurlijk ook dat er een mooi woordje aan de voorzitter wordt gericht, dus dat mag ik doen, namens de hele commissie, hoop ik. Ook al zijn we het niet altijd met elkaar eens. Jeroen, ontzettend bedankt voor deze vier prachtige jaren die jij ons hebt mogen begeleiden, mogen voorzitten en ook een beetje mogen sturen. Ik heb natuurlijk ook mijn huiswerk gedaan. In 2010 begonnen als schaduw raadslid, in 2013 als raadslid en nu, we leven inmiddels in 2022, rond jij ook jouw raadswerk in Haarlem af als commissievoorzitter. Volgens mij, vriend en vijand, oppositie, coalitie kan jou complimenten geven dat je dat gewoon perfect hebt gedaan. Altijd strak, altijd op de inhoud, niet op de persoon. Het maakt niet uit of het een VVD'er was of een SP'-er, of het een GroenLinkser was of een D66'er. Als we te lang van stof waren, waren we te lang van stof. Waren we to the point, waren we to the point en kregen we het woord. Dus jij hebt dat naar eer en geweten gedaan, op een altijd prettige manier, met een komische noot. Bijzonder duurzaam, hebben we net ook geleerd. Ik heb ook nog andere associaties bij Colombia, maar die zal ik niet noemen hier. Daarbij ook nog, en dat is ook nog eentje, dat weten volgens mij de mensen in deze zaal allemaal wel, je doet namelijk nog een ding langer dan namelijk sinds 2010 in deze raad actief zijn, al sinds 2003 werk je voor de KLM. Dus ik heb ook nog altijd een beetje het gevoel dat als jij het woord neemt, dan heb je natuurlijk gezag en charisma en ook stemgeluid, dat ik eigenlijk al bij het begin van de commissie denk ik altijd van, daar komt zo meteen de *fasten your seatbelts* en dan als het debat een beetje gaat dan komt er *please take your seats*, er komt turbulentie aan. Want op die manier zorg je gewoon dat wij veilig opstijgen, dat er ook als er turbulentie is, dat we een beetje rustiger worden met elkaar en uiteindelijk elke vergadering ook weer veilig landen. En zowaar hebben wij, volgens mij, nog minder vertraging

dan de KLM als commissie. Dus dat heb je ook gewoon bijzonder goed gedaan hier in deze commissie, want we zijn natuurlijk allemaal bijzonder lang van stof, en daar ben ik er ook één van. Dus nogmaals, namens de hele commissie heel veel dank, groot compliment hoe je dit echt op formidabele wijze hebt gedaan. Overweeg wellicht een carrière ook als spelshowmaster, dat zou je niet misstaan, want je kan dit gewoon echt heel goed. Dank en heel veel succes met al je volgende, misschien wel politieke, stappen en ook carrière stappen. Want je hebt hier iets van je laten zien wat we daarvoor als het mondige raadslid wat minder hebben gezien, maar je hebt het echt heel fijn en prettig voor iedereen gedaan. Dank je wel.